

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIIKETALouden JA HALLINNON ALA

YHTIÖMUODON VALINTAAN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

TEKIJÄT Anniina Kivelä
 Mikaela Katainen

Koulutusala Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	
Tutkinto-ohjelma Liiketalouden tutkinto-ohjelma	
Työn tekijät Anniina Kivelä ja Mikaela Katainen	
Työn nimi Yhtiömuodon valintaan vaikuttavat tekijät	
Päiväys 19.12.2022	Sivumäärä/Liitteet 44
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani -	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämä opinnäytetyö on laadullinen tutkimus yhtiömuodon valintaan vaikuttavista tekijöistä. Työssä käsitellään neljän Suomessa yleisimmän yhtiömuodon: yksityisen elinkeinonharjoittajan, henkilöyhtiöiden ja osakeyhtiön ominaispiirteitä, verotusta sekä ominaispiirteiden ja verotuksen eroavaisuuksia. Aiheesta on kirjoitettu aiemmin mm. artikkeleita, mutta artikkeleissa on käsitelty vain yksittäisiä asioita. Tämä opinnäytetyö kokoaa aiheesta olemassa olevaa hajanaista tietoa selkeäksi ja ymmärrettäväksi kokonaisuudeksi. Työn avulla saa tietoa eri yhtiömuodoista ja siitä, mitä kannattaa ottaa huomioon yhtiömuodon valintaa tehdessä. Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset ovat seuraavat: Mitä ovat eri yhtiömuotojen ominaisuudet ja eroavaisuudet? Millaisia ovat eri yhtiömuotojen verotus ja verotuksen eroavaisuudet? Mitkä tekijät voivat vaikuttaa yhtiömuodon valintaan?</p> <p>Työn tavoitteena oli saada vastaukset tutkimuskysymyksiin hyödyntäen teoreettista viitekehystä ja muodostaa kokonaisuus pääteemojen, yhtiömuotojen ja niiden verotuksen, ympärille. Tavoitteena oli siis löytää yhtiömuodoista eroavaisuuksia, joilla voisi olla vaikutusta yhtiömuodon valintaan. Yhtiömuotoja ja niiden verotusta on aiheen monipuolisuuden ja yksityiskohtaisuuden vuoksi käsitelty opinnäytetyössämme vain olennaisimpien teemojen ja käsitteiden osalta.</p> <p>Teoreettinen viitekehys koottiin lähdeaineistojen, kuten asiantuntija-artikkeleiden, viranomaisohjeiden ja kirjallisuuden avulla. Teoriaosuudessa käsiteltiin yhtiömuoto kerrallaan yhtiömuotojen perustamista, yleistä tietoa yhtiömuodoista sekä verotusta. Lisäksi käytiin läpi yhtiömuotojen eroavaisuuksia, kuten hallinnollisia asioita ja vastuukysymyksiä. Verotuksen osalta selvitettiin, mitä veroja yhtiön tai yhtiön omistajan on maksettava sekä käytiin läpi tekijöitä, jotka vaikuttavat verotukseen.</p> <p>Lähdeaineiston perusteella voitiin todeta, että yhtiömuotojen ominaispiirteiden keskeisimmät erot liittyvät vastuun jakautumiseen ja verotukseen. Yhtiömuotojen verotuskäytännöt voidaan jakaa yksinkertaistaen kahteen käytäntöön riippuen siitä, kohdistuuko verotus omistajaan vai yritykseen. Verotuksen vertailuesimerkeistä kävi ilmi myös se, että verotuksen edullisuutta kannattaa katsoa tapauskohtaisesti, eikä ole yhtiömuotoa, jossa verotus olisi aina edullisin. Lisäksi yhtiömuodon valintaan vaikuttaa monia asioita, mm. perustajien määrä, liiketoiminnan tavoite ja tarkoitus sekä taloudellinen vastuu. Lähdeaineiston perusteella saimme lisäksi selville sen, että pelkästään verotuksen edullisuuden perusteella ei kannata valita yhtiömuotoa.</p>	
Avainsanat Yhtiömuoto, yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö, yritysverotus	

Field of Study Social Sciences, Business and Administration	
Degree Programme Degree Programme in Business and Administration	
Authors Anniina Kivelä and Mikaela Katainen	
Title of Thesis Factors affecting the choice of company form	
Date 19.12.2022	Pages/Appendices 44
Client Organisation /Partners -	
<p>Abstract</p> <p>This thesis is a qualitative study of the factors influencing the choice of company form. In this work, the authors discuss the characteristics, taxation and the differences between the characteristics and taxation of the four most common forms of company in Finland: a sole trader, general and limited partnership as well as a limited liability company. The topic has been written about before, e.g. in articles, but only individual issues have been discussed in such written sources. This thesis compiles existing scattered information on the subject into a clear and comprehensible whole. With the help of the present study, the reader can obtain information about different forms of a company and what should be taken into account when choosing a form of company. The research questions of the present thesis are the following: What are the characteristics and differences of different company forms? What are the implications of taxation of different types of companies and the differences in taxation? What factors can influence the choice of company form?</p> <p>Firstly, the goal of the work was to provide answers to the research questions using the theoretical framework and form a whole around the main themes, company forms and their taxation. In line with this, a further goal was to find differences in company forms that could have an impact on the choice of a company form. Due to the versatility and detail of the subject, company forms and their taxation have been discussed in our thesis only with regard to the most essential themes and concepts.</p> <p>Secondly, the theoretical reference framework was compiled with the help of source materials, such as expert articles, official guidelines and literature. In the theoretical part, the establishment of company forms, general information about company forms and taxation were discussed one by one. In addition, differences between company forms, such as administrative issues and liability issues, were reviewed. Regarding taxation, it was elicited which taxes the company or the owner of the company has to pay and the factors that affect taxation were reviewed.</p> <p>In summary, based on the source material, it could be concluded that the main differences in the characteristics of the company forms are related to the distribution of responsibility and taxation. The taxation practices of company forms can be simplified into two practices, depending on whether the taxation is directed at the owner or the company. Furthermore, the comparison examples of taxation also showed that the affordability of taxation should be looked at on a case-by-case basis, and there is no company form where taxation is always the most affordable. In addition, several factors influence the choice of company form, e.g. the number of founders, the goal and purpose of the business, and financial responsibility. Based on the source material, we also discovered that it is not worth choosing a company form based solely on the affordability of taxation.</p>	
<p>Keywords</p> <p>Corporate form, private entrepreneur, open company, limited partnership, limited company, corporate taxation</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	YRITTÄJYYSPÄÄTÖS.....	8
3	YKSITYINEN ELINKEINONHARJOITTAJA.....	9
3.1	Yksityisliikkeen perustaminen.....	9
3.2	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus	10
3.2.1	Pääoma- ja ansiotulo-osuuden jakaminen	10
3.2.2	Varojen arvostaminen nettovarallisuuden laskemista varten	13
3.2.3	Yksityisen elinkeinonharjoittajan verosuunnittelu	13
4	HENKILÖYHTIÖT	15
4.1	Avoin yhtiö	15
4.2	Kommandiittiyhtiö	15
4.3	Henkilöyhtiöiden perustaminen	15
4.4	Henkilöyhtiöiden verotus	16
4.4.1	Yhtiömiesten verotus	16
4.4.2	Henkilöyhtiöiden verosuunnittelu	18
5	OSAKEYHTIÖ	19
5.1	Osakeyhtiön perustaminen	19
5.2	Osakeyhtiön verotus	20
5.3	Osakkaiden verotus.....	20
5.4	Erilaiset osingonsaajat.....	21
5.5	Matemaattisen arvoon tehtävät oikaisut osakastasolla	22
5.6	Osakeyhtiön verosuunnittelu.....	24
6	OMINAISPIIRTEIDEN EROAVAIUUDET ERI YHTIÖMUODOISSA	26
6.1	Hallinto ja sopimusvapaus eri yhtiömuodoissa.....	26
6.2	Henkilökohtainen vastuu	26
6.3	Äänivalta yrityksen päätöksenteossa	27
6.4	Varojen jakaminen	28
6.5	Omistusosuuden siirtokelpoisuus.....	28
7	VEROTUKSEN EROAVAIUUDET ERI YHTIÖMUODOISSA	29
8	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	35
8.1	Tutkimustulokset ja johtopäätökset.....	35

8.2	Tavoitteiden täytyminen	39
8.3	Aineiston eettisyys ja luotettavuus	39
9	POHDINTA.....	40
	LÄHTEET	41

KUVALUETTELO

Kuva 1.	Elinkeinotoiminnan verotettavan tulon jakautuminen yrittäjäpuolisoiden kesken (Tomperi, 2022, 32).	11
Kuva 2.	Henkilöyhtiön verotettavan tulon jakautuminen yhtiömiehen pääoma- ja ansiotuloksi (Tomperi 2022, 39).	17
Kuva 3.	Osinkojen verotus (Verohallinto 2018).....	22
Kuva 4.	Esimerkki 1 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).....	30
Kuva 5.	Esimerkki 2 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).....	31
Kuva 6.	Esimerkki 3 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).....	32
Kuva 7.	Esimerkki 4 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).....	33
Kuva 8.	Esimerkki 5 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).....	34

1 JOHDANTO

Aloittavan yrittäjän yksi ensimmäisiä valintoja on sopivan yhtiömuodon valitseminen. Yhtiömuodon valitsemiseen vaikuttaa usea tekijä. Yhtiömuodon valitsemisessa on otettava huomioon mm. liiketoiminnan luonne sekä laajuus. Sama yhtiömuoto ei sovi yhtä hyvin kaikkiin tilanteisiin, minkä vuoksi yhtiömuotojen ominaisuudet eroavat toisistaan.

Opinnäytetyössämme käsitellään yhtiömuodoista Suomessa neljää yleisintä: yksityistä elinkeinonharjoittajaa, avointa- ja kommandiittiyhtiötä sekä osakeyhtiötä. Yhtiömuodoista osuuskunta on jätetty pois opinnäytetyöstämme, jotta opinnäytetyön aihe pysyy rajattuna. Osuuskunta on myös harvinaisin yhtiömuoto, ja se eroaa joiltakin ominaisuuksiltaan muista yhtiömuodoista, minkä vuoksi suuri osa aloittavista yrittäjistä todennäköisesti pohtii yhtiömuodon valintaa näiden neljän opinnäytetyössämme käsiteltävän yhtiömuodon väliltä.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on löytää eroavaisuuksia yhtiömuodoista, eli tekijöitä, jotka vaikuttavat yhtiömuodon valintaan. Syvennymme siis opinnäytetyössämme yleisimpien yhtiömuotojen ominaispiirteisiin ja verotukseen, sekä ominaispiirteiden ja verotuksen eroavaisuuksiin. Pohdimme lisäksi tilanteita, joihin eri yhtiömuodot sopisivat. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuoda esiin näkökulmia yhtiömuodon valintaan vaikuttavista tekijöistä. Tavoitteena on lisäksi koota ajantasainen tieto selkeäksi kokonaisuudeksi. Yhtiömuotoja ja verotusta on aiheen monipuolisuuden ja yksityiskohtaisuuden vuoksi käsitelty opinnäytetyössämme vain olennaisimpien teemojen ja käsitteiden osalta.

Työn teemoihin syvennymme tutkimuskysymysten avulla. Käymme työssämme läpi teemoja, jotka ovat olennaisia ja kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta tärkeitä.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

- Mitä ovat eri yhtiömuotojen ominaisuudet ja eroavaisuudet?
- Millaisia ovat eri yhtiömuotojen verotus ja verotuksen eroavaisuudet?
- Mitkä tekijät voivat vaikuttaa yhtiömuodon valintaan?

Tutkimuskysymyksiksi valitsimme kolme edellä mainittua kysymystä, sillä etsimme opinnäytetyössämme vastauksia siihen, millaiseen tilanteeseen yhtiömuodot voisivat sopia ja millä perusteella yhtiömuodot valitaan. Kaikki tutkimuskysymyksemme ovat samanarvoisia.

Opinnäytetyömme on laadullinen tutkimus, jossa kirjallisuuskatsauksen avulla keräämme jo olemassa olevaa tietoa opinnäytetyömme aiheesta sekä tutkimuskysymyksistä. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on koota luotettavaa sekä ajantasaista tietoa aiheesta. Kirjallisuuden tutkimisen avulla työmme tuo katsauksen jo olemassa olevaan tietoon sekä teoriaan aiheesta. Tavoitteenamme on myös pohtia lähteistä saatua informaatiota. (Scribbr 2017.)

Työmme pohjautuu lähdeaineistoon, joita ovat mm. asiantuntija-artikkelit, viranomaisohjeet ja kirjallisuus. Lähdeaineistot sopivat aineistonkeruumenetelmäksi opinnäytetyöhömmme, sillä työmme tarkoituksena on koota keskeisestä kirjallisuudesta kokonaisnäkemys sekä tietoa tutkimuskysymyksiin vastaamista varten. Aineistojen valinnassa tulee käyttää hyvää lähdekritiikkiä. Olennaisuuteen ja ajanta-

saisuuteen on erityisesti kiinnitettävä huomiota, sillä esimerkiksi lait muuttuvat ajoittain. Aineistonkeruun helpottamiseksi työmme teemat jaettiin pienempiin osa-alueisiin. Teemoihin jakaminen auttoi löytämään saatavilla olevasta lähdeaineistosta olennaisimman ja ajantasaisimman tiedon teoriapohjaan lähdeaineistoksi.

Opinnäytetyömme koostuu teoriaosuudesta, jossa käsitellään yhtiömuoto kerrallaan yhtiömuotojen perustamista, yleistä tietoa eri yhtiömuodoista sekä verotusta. Yhtiömuotojen eroavaisuuksista käydään läpi mm. hallinnollisia asioita ja vastuukysymyksiä. Verotuksen osalta selvitetään, mitä veroja yhtiön tai yhtiön omistajan on maksettava, sekä käydään läpi tekijöitä, jotka vaikuttavat verotukseen. Opinnäytetyössä myös vertaillaan yhtiömuotojen verotusta laskelmien avulla. Lopuksi käsittelemme johtopäätöksiä ja pohdinnassa työmme onnistumista ja omaa oppimista.

2 YRITTÄJYYSPÄÄTÖS

Yrittäjyydestä sanotaan sen olevan käytäntö vastata mahdollisuuksiin ja havaittuihin puutteisiin. Yritysten tavoitteena on tuottaa yhteiskunnalle palveluita ja tuotteita erilaisten toiveiden sekä tarpeiden täyttämiseksi. Tällaisten yritysten luomista niiden kehittämistä sekä jatkamista, sitä on yrittäminen. (Talous ja nuoret TAT 2020.) Yrittäjyys ihmisessä voidaan nähdä tahtona sekä haluna perustaa yritys tai avustaa muita ihmisiä työllistymään oman yritystoiminnan kautta (Huttunen 2021). Yrittäjyys on keino tehdä työtä, työllistää itsensä sekä mahdollisesti myös muita. Yrittäjän tulee uskoa omaan liikeideaan sekä osata hyödyntää omaa osaamistaan. Parhaassa tapauksessa yrittäjyys on omannäköistä arkea, jossa voit itse säännellä työtapojasi ja työaikaasi. (Uusyrittäjäkeskus julkaisuaika tuntematon.)

”Huttunen (2021) toteaa, että yrittäjäksi ryhtymistä kannattaa harkita rauhassa ja tehdä tarpeeksi erilaisia alkukartoituksia.” Ensimmäisenä olisi tärkeää pohtia sitä, onko itsestä yrittäjäksi. Päätöksen jälkeen on mietittävä, haluaako perustaa uuden yrityksen vai ostaisiko jo toiminnassa olevan yrityksen. (Huttunen 2021). Yritystoimintaan kuuluu aina riskejä. Riski voi liiketoiminnassa olla myös mahdollisuus. Yrittämiseen kuuluu jatkuvasti erilaiset riskit ja kriisit, joiden kanssa on tasapainoteltava. Riskienhallinta on isossa osassa yrittäjän arkea. Erittäin riskialttiita ovat yritykset niiden perustamisvaiheessa sekä ensimmäiset vuodet. (Suomen riskienhallintayhdistys 2022.)

Yksi keskeisistä syistä yrittäjäksi ryhtymiselle on yrittäjän taloudellisen toimeentulon hankkiminen sekä kasvattaminen. Palkkatöissä työntekijän palkka määräytyy ja kehittyy usein tiettyjen vaatimusten mukaan, ja palkkaa voi yleensä kasvattaa kehittämällä työuraa tai vaihtamalla työnantajaa. Palkkatöiden sijaan, yrittämisen kautta on mahdollista vaikuttaa omaan ansiotasoon huomattavasti. (Kassavirtanen 2022.) Taloudellisen toimeentulon hankkimisen vuoksi kannattavuus on yritystoiminnan yksi merkittävimmistä tekijöistä. Kannattavuuden seuraaminen edistää yritystä kehittymään ja tarpeen tullen tekemään muutoksia. Yritys on siis kannattava, kun se tuottaa rahaa enemmän, kuin kuluttaa. Saamiensa tuottojen kautta yritys pystyy kattamaan kaikki kustannukset sekä jakamaan voittoa omistajille. Suuremmissa yrityksissä osakkaiden tulee yleensä saada sijoituksilleen tuottoa, toisin kun esimerkiksi yksityisen elinkeinoharjoittajan kohdalla usein riittää toimeentulon turvaaminen itselleen. (Suomi.fi 2021.)

3 YKSITYINEN ELINKEINONHARJOITTAJA

Yksityinen elinkeinonharjoittaja on yhtiömuodoista mutkattomin. Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tarkoitetaan elinkeinotoimintaa harjoittavaa luonnollista henkilöä. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.) Yksityinen elinkeinonharjoittaja toimii omalla nimellään ja vastaa taloudellisista sitoumuksistaan henkilökohtaisesti. Yksityinen elinkeinonharjoittaja on osuva yhtiömuoto mm. silloin, kun liikevaihto syntyy pääosin yrittäjän työpanoksesta ja liiketoiminta on pienimuotoista tai sivutoimista. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.) Yksityisestä elinkeinonharjoittajasta käytetään usein yleiskielessä myös termejä yksityisliike, toiminimi ja toiminimiyrittäjä. Vaikka yksityistä elinkeinonharjoittajaa kutsutaan usein toiminimeksi, ne eivät ole sama asia. Toiminimellä tarkoitetaan lainsäädännön mukaan minkä tahansa yrityksen nimeä. Tämä osoittaa sen, että myös henkilöyhtiöiden ja osakeyhtiöiden yritysten nimet ovat toiminimiä. (Patentti- ja rekisterihallitus 2022b.)

3.1 Yksityisliikkeen perustaminen

Suomessa yksityisliikkeen voi perustaa Euroopan talousalueella asuva henkilö. Euroopan talousalue koostuu Euroopan unionin maista, Liechtensteinista, Islannista sekä Norjasta. Yksityisliikkeen perustaminen on yhtiömuodoista vaivattominta, eikä se edellytä alkupääomaa. Yksityisliikkeessä perustajia saa olla vain yksi. Perustamisen voi hoitaa sähköisesti ilmoittautumalla kaupparekisteriin. (Suomi.fi 2022b; Patentti- ja rekisterihallitus 2022a.) Yksityisen elinkeinonharjoittajan ei ole kuitenkaan välttämätön ilmoittautua kaupparekisteriin. Mikäli yrittäjä ei halua rekisteröidä virallista toiminimeä, perustamisen voi tehdä paperilomakkeella. Tällöin yrittäjä on yksityinen elinkeinonharjoittaja omalla nimellään. (Patentti- ja rekisterihallitus 2022a.) Vaikka yksityinen elinkeinonharjoittaja ei rekisteröityisi kaupparekisteriin, on toiminnasta tiedotettava kuitenkin verohallinnolle, mikäli elinkeinonharjoittaja on toiminnastaan arvonlisäverovelvollinen (Verohallinto 2021c.)

Usein yksityinen elinkeinonharjoittaja haluaa kuitenkin käyttää toiminimeä. Liiketoimintaa saattaa helpottaa se, että toiminimellä on nimi, jonka asiakkaat ja yhteistyökumppanit muistavat. Lisäksi kaupparekisterimerkintä tuo toiminimelle nimisuojan, minkä vuoksi ennen kaikkea päätoimisen yrittäjän kannattaa useimmiten tehdä rekisteröinti. Nimisuoja rajoittaa muita käyttämästä samaa toiminimeä. Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminimessä ei saa olla muiden kuin yrittäjän nimi. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon.)

Kaupparekisteriin on rekisteröidyttävä myös, mikäli jokin seuraavista toteutuu:

- Yritys pitää työssä muita henkilöitä kuin elinkeinonharjoittajan alaikäisen lapsen, lapsenlapsen tai aviopuolison
- Elinkeinotoimintaa harjoitetaan yksityisestä asunnosta erillisessä liiketilassa
- Yrityksen elinkeinotoiminta on luvanvaraista. (Patentti- ja rekisterihallitus 2022b.)

Joidenkin elinkeinojen harjoittamista on yleisen turvallisuuden ja riittävän laadun takaamiseksi tarpeen säädellä erityisesti. Jotkin erityisesti säännellyistä elinkeinoista ovat lisäksi myös luvanvaraisia. Luvanvaraisuus tarkoittaa sitä, että niiden harjoittaminen ilman lupaa ei ole luvallista. (Vasek 2014.) Maatilatalouden ja kalastuksen harjoittajat eivät ole poikkeuksellisesti ilmoitusvelvollisia kaupparekisteriin. Kaupparekisteri-ilmoituksen saa kuitenkin toimia sellainenkin elinkeinonharjoittaja, jolla ei ole

ilmoitusvelvollisuutta. Myös muutoksista ja elinkeinotoiminnan päättämisestä on ilmoitettava. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon.)

3.2 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus

Yksityistä elinkeinonharjoittajaa verotetaan hänen kaikkien saamiensa ansio- ja pääomatulojen mukaan. Pääsääntöisesti elinkeinotulosta pääomatuloksi katsotaan elinkeinotoimintaan kuuluvalla nettovarallisuudelle 20 %:n vuotuinen tuotto. Ylittävä osa on ansiotuloa. (Tomperi 2022b, 28.) Verotus tapahtuu siis yrittäjän henkilökohtaisen verotuksen yhteydessä. Yksityisöistä yrittäjän ei edellytetä enää maksaa veroja, sillä yrittäjää verotetaan jo yritystulosta. Yksityisen elinkeinonharjoittajan rahat ovat suoraan myös yrittäjän rahat, jotka ovat milloin tahansa yrittäjän nostettavissa. (Sirkiä 2020.)

Aluksi yksityisliikkeelle on laskettava tilikauden verotettava yritystulo. Verotettava yritystulo saadaan vähentämällä tilikauden tuloista tilikauden kulut ja aiempien vuosien vahvistetut tappiot. Loput tuloista on yritystuloa. Ensimmäisen tilikauden yritystulo on suoraan tilikauden tulot vähennettynä kuilla, sillä tappioita ei vielä ole voinut muodostua. Tappio on sallittu vähentää yrittäjän vaatimuksesta pääomatulosta myös samana tilikautena, jolloin tappio on syntynyt. Kun verotettava tulo on hyväksytty, siitä tehdään 5 % yrittäjävähennys. (Verohallinto 2021a; Verohallinto 2022.)

3.2.1 Pääoma- ja ansiotulo-osuuden jakaminen

Toiminimen tulo koostuu omaisuuden tuottamasta tulosta sekä yrittäjän työstä maksetusta korvauksesta, minkä vuoksi tulo jaetaan seuraavaksi pääoma- ja ansiotuloksi. Pääoman ja ansiotulon osuuksien määrä lasketaan seuraavasti. Aluksi lasketaan yrityksen nettovarallisuus, joka lasketaan vähentämällä verovuotta edeltäneen verovuoden ajalta yrityksen varoista yrityksen velat. Toiminimen varoja voivat olla esimerkiksi myyntisaamiset, käteisvarat, tavarat, koneet ja kalusto sekä kiinteistöt. Velkoihin voi sisältyä esimerkiksi ostovelat ja pankkilainat. Mikäli velkoja on enemmän kuin varoja, nettovarallisuutta ei ole. (Verohallinto 2021a; Tomperi 2022b, 28–31.)

Kun nettovarallisuus on selvillä, siihen voidaan lisätä 30 % verovuoden aikana maksetuista ennakonpidätyksenalaisista palkoista, mikäli niitä on maksettu. Nettovarallisuus ja 30 %:n palkkojen osuus laskettuna yhteen muodostaa pääomatulo-osuuden laskentaperusteen. (Tomperi 2022b, 28.)

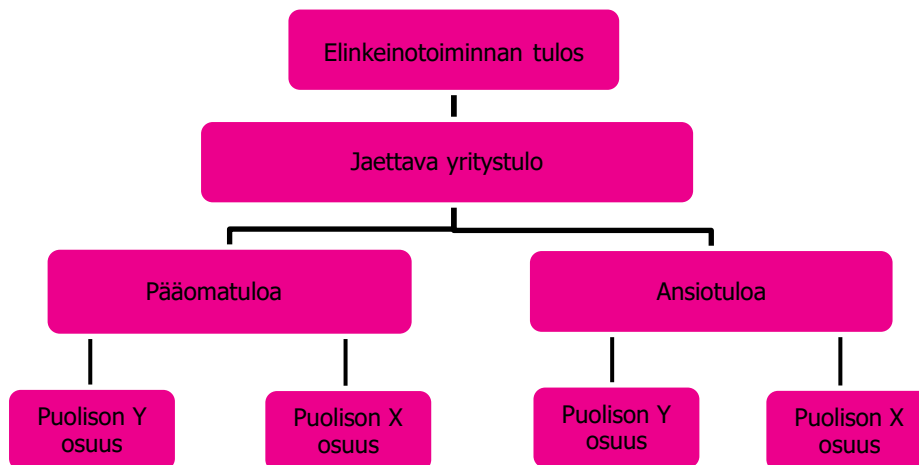
Pääomatulo-osuuden laskentaperusteesta pääomatuloksi voidaan katsoa enintään 20 % edeltävän vuoden nettovarallisuudesta. Pääomatulon prosenttimäärä tulee kuitenkin suhteuttaa tilikauden pituuteen. Tilikauden pituus yleensä on 12 kuukautta. Yrityksen ensimmäisen tilikauden pituus voi olla myös joko lyhyempi tai pidempi, mutta maksimipituudeltaan 18 kuukautta. Mikäli tilikausi on tavallista lyhyempi tai pidempi, lasketaan pääomatulo-osuuden prosenttimäärä jakamalla pääomatulo-osuuden prosentti 12 kuukaudella ja kertomalla se todellisella tilikauden pituudella. (Verohallinto 2021a.)

Yrittäjä voi myös halutessaan pyytää pääomatuloksi katsottavaksi vain 10 % tai yrityksen tulon katsottavaksi kokonaan ansiotuloksi, jolloin pääomatuloa ei muodostu ollenkaan. Pääomatulo-osuuden laskemisen jälkeen jäljelle jäävä tulo on ansiotuloa. Eli tilikauden verotettavasta tulosta vähennetään pääomatulon määrä, ja jäljelle jäävä summa on ansiotulon osuus. Pääomatulosta maksetaan valtiolle 30 000 euroon saakka 30 %:n mukaan, ja 30 000 euroa ylittävistä osasta 34 %. Ansiotuloveron

määrä määräytyy valtion progressiivisen tuloveroasteikon mukaan eli mitä enemmän on tuloja, sitä suurempi veroprosentti. Ansiotulosta maksetaan sairausvakuutusmaksu, veroa kunnalle ja valtiolle, sekä seurakunnalle, mikäli kuuluu kirkkoon. (Verohallinto 2021a; Tuloverolaki 1535/1992.)

Pääomatulojen ja ansiotulojen keskinäiseen edullisuusjärjestykseen vaikuttavia asioita ovat mm. jaettavan yritystulon, nettovarallisuuden, maksettujen palkkojen sekä ansiotulojen ja ansiotuloista tehtävien vähennysten määrä. Kunnallis- ja kirkollisveron veroprosentin suuruudella on myös vaikutusta edullisuusjärjestyksen lopputulokseen. Vaihtoehtojen hyödyllisyys tulee selvittää tapauskohtaisesti. (Tomperi 2022b, 31.)

Yksityisen elinkeinoharjoittajan ansiotulon osuus voidaan jakaa puolisoiden välillä työpanosten suhteessa, mikäli molemmat ovat työskennelleet yrityksessä. Pääomatulon osuus jaetaan puolisoille niiden osuuksien mukaan, jotka heillä on toimintaan liittyvään nettovarallisuuteen. Ansio- ja pääomatulot jaetaan tasan puolisoille, mikäli ei tehdä selvitystä työ- tai pääomapanoksien suhteista. Mikäli molempien puolisoiden ansiotulot ovat yhtä suuret, se on edullista progressiivisen verotuksen vuoksi. (Tomperi 2022b, 31.) Elinkeinotoiminnan verotettavan tulon jakautumista puolisoiden kesken kuvaa seuraava (KUVA 1).

Kuva 1. Elinkeinotoiminnan verotettavan tulon jakautuminen yrittäjäpuolisoiden kesken (Tomperi, 2022a, 32).

Kun yritystulo jaetaan ansio- ja pääomatuloksi, sillä ei ole merkitystä, miten tulo on saatu. Esimerkiksi vuokra- ja korkotulot, jotka luonnolliselle henkilölle olisivat pääomatuloa, ovat elinkeinotoimintaan kuuluvina ansio- tai pääomatuloa sen mukaan, mitä elinkeinotoiminnan nettovarallisuus näyttää. Käyttöomaisuuden luovutusvoitot muodostavat poikkeaman edellä olevasta säännöstä yksityisen elinkeinoharjoittajan verotuksessa. Jaettava yritystulo katsotaan huolimatta nettovarallisuudesta pääomatuloksi siihen määrään asti, joka vastaa elinkeinotoiminnassa käyttöomaisuuteen sisältyvien arvopapereiden sekä kiinteistöjen luovutusvoittoja. (Tomperi 2022b, 31.) Soile Tomperi (2022) havainnollistaa kirjassaan asiaa seuraavasti:

Esimerkki yksityisen elinkeinoharjoittajan verotettavasta tulosta 20 %:n pääomatulo-osuuden mukaan:

Elinkeinoharjoittajan liikkeestä saama tulo on 48 000 euroa. Elinkeinotoiminnan varat 200 000 euroa ja velat 140 000 euroa. Yrityksen maksamat palkat tilikauden päättymistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana ovat yhteensä 150 000 euroa.

Elinkeinotoiminnan varat	200 000
-velat	140 000
<hr/>	
Nettovarallisuus	60 000
+ 30 % palkkasummasta	45 000
<hr/>	
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	105 000
josta pääomatuloa 20 % (105 000 x 20 %)	21 000
ja ansiotuloa (48 000–21 000)	27 000

Pääomatuloa 21 000 verotetaan 30 % mukaan. Mikäli pääomatulo olisi yli 30 000 euroa, ylimenevän osuuden vero on 34 %. Ansiotuloa verotetaan progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti. Kunnallis- ja kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksut ovat suhteellisia. (Tomperi 2022b, 28–31; Verohallinto 2021a.)

Esimerkki yksityisen elinkeinoharjoittajan 10 % pääomatulo-osuuden mukaan (luvut edellisen esimerkin mukaan):

Elinkeinotoiminnan varat	200 000
-velat	140 000
Nettovarallisuus	60 000
+30 % palkkasummasta	45 000
<hr/>	
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	105 000
josta pääomatuloa 10 % (105 000 x 10 %)	10 500
ja ansiotuloa (48 000–10 500)	37 500

3.2.2 Varojen arvostaminen nettovarallisuuden laskemista varten

Pääomatulon laskentaperusteena käytetään edeltäneen verovuoden päättyessä laskettua nettovarallisuutta. (Tuloverolaki 1535/1992 38 §). Nettovarallisuutta laskettaessa omaisuuden arvostaminen on huomattava kirjanpidollinen kysymys, jota yleensä harkitaan vasta tilinpäätöksen hetkellä. Kirjanpitoon kirjanpitoarvon ja käyvän arvon välinen ero kirjataan kuluksi yleensä aina, mikäli käypä, arvo on alhaisempi kuin kirjanpitoarvo. Tällöin kirjanpidon realisoitumattomatkin arvonalentumiset vaikuttavat yhtiön tulokseen. Pörssiosakkeiden arvostus tehdään tilikausittain niin, että tilinpäätöksessä arvo on korkeintaan osakkeiden pörssikurssin suuruinen. Myös muiden arvopapereiden arvonalennus huomioidaan tuloslaskelmaan. (Nieminen 2021.)

Kun lasketaan elinkeinotoiminnan nettovarallisuutta, vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon, josta on vähennetty arvonalentumisvähennys. Saamisen arvoksi, joka kuuluu rahoitusomaisuuteen, katsotaan sen nimellisarvo. Muun rahoitusomaisuuden arvoksi katsotaan myös hankintameno. Näistä molemmista saadaan myös tehdä ensin arvonalentumisvähennykset. (Verohallinto 2016.)

Varojen arvostaminen tapahtuu pääpiirteittäin seuraavalla tavalla:

- Rahoitusomaisuus arvostetaan sen nimellisarvoon. Saamisista vähennetään luottotappiot.
- Vaihto-omaisuus tulee arvostaa hankintamenoon, josta vähennetään arvonalentuminen.
- Käyttöomaisuus tulee arvostaa tuloverotuksessa poistamattomaan hankintamenoon. Taseen vastaaviin merkitystä, suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetystä hankintamenosta tulee vähentää vastattavaa-puolelle tilinpäätössiirtojen kertymään mahdolliset kirjatut poistoerot, jotka verotuksessa on jo hyväksytty vähennyksiksi.
- Arvopaperit ja kiinteistöt arvostetaan verovuotta aikaisemman vuoden vertailuarvoon, mikäli tämä tuloverotuksessa on poistamatonta hankintamenoa isompi. Arvonkorotuksia ei oteta huomioon.
- Kiinteistöjen vertailuarvona käytetään kiinteistöverotusta varten vahvistettua verotusarvoa. Noteerattujen arvopapereiden vertailuarvoksi katsotaan 70 % tilinpäätöspäivän päätöskurssista. Muiden osakkeiden vertailuarvo tulee laskea matemaattisen arvon perusteella. Arvopaperit tarkastellaan samassa erässä.
- Varallisuusarvoa sisältävien pitkävaikutteisten menojen arvoksi katsotaan poistamaton hankintameno. Varallisuusarvoa on sellaisilla pitkävaikutteisilla menoilla, jotka täytyy elinkeinoverolain mukaan aktivoida. Tällaisia menoja ovat mm. oman osakehuoneiston ja vuokrahuoneiston perusparannusmenot. Varallisuusarvoa ei katsota olevan vuosikuluina käsiteltävillä menoilla. (Tomperi 2022b, 29; Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 2 luku.)

Yrityksen varoista vähennetään velat. Velkoja ovat taseen vieraan pääoman erät. Velat tulee arvostaa nimellisarvoon. Valuuttamääräiset velat tulee arvostaa verovuoden viimeisen päivän mukaiseen kurssiin. (Tomperi 2022b, 29.)

3.2.3 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verosuunnittelu

Mikäli yritystoiminta on hyvin pientä ja yrittäjä ei saa muita tuloja esimerkiksi palkkatöistä, on hyödyllisempää ottaa koko yrityksen tulo ansiotulona, koska ansiotulon veroprosentti on paljon pienempi. Ansiotuloksi tuloa kannattaa vaatia siihen asti, kun progressiivinen vero ei nouse yli 30 %,

sillä tiettyjä vähennyksiä voi tehdä vain ansiotulosta. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon; Bisnes.fi 2022b.)

Nettovarallisuutta, joka on pääomatulo-osuuden laskentaperusteena, kannattaa yleensä pyrkiä kasvattamaan. Laskentaperustetta kasvattaa sijoitukset. Sellaiset sijoitukset, joita ei käytetä elinkeinotoiminnassa eivät kasvata pääomatulo-osuuden laskentaperustetta. Yksityisöt sen sijaan pienentävät nettovarallisuutta. Mikäli yksityisöt ylittävät yrityksen oman pääoman, voi seurauksena olla, että kaikkia korkotuloja ei voida vähentää elinkeinotoiminnan tuloksesta. Tällöin yksityisöt katsotaan rahoitetuksi yrityksen ottamalla velalla. (Tomperi 2022b, 193.)

Mikäli elinkeinotoiminta tuottaa tappiota, voi verovelvollinen valita kahdesta tappion vähentämisen tavasta. Elinkeinotoiminnan tappion vähentäminen on tehtävä joko tulevien vuosien elinkeinotulosta, jolloin tappioita vähennetään 10 vuoden ajan tulon syntyminen mukaan. Tai vaihtoehtoisesti on vaa-dittava tappion vähentämistä pääomatulolajissa. Tappion verovaikutus on tällöin 30 % verokannan mukaan. (Tomperi 2022b, 194.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan ei ole mahdollista maksaa verotuksessa vähennyskelpoista palkkaa itselleen, omalle alle 14-vuotiaalle lapselle eikä yrittäjäpuolisolle. Tämä tarkoittaa siis käytännössä sitä, että palkanmaksua ei voida pitää myöskään yrittäjän verosuunnittelun keinojen valikoimassa. Muissa yhtiömuodoissa tämä on mahdollista. Yksityisliike ei myöskään mahdollista yrittäjän ja yrityksen välisiä oikeustoimia. Esimerkiksi yrittäjän ja yrityksen välinen vuokraus tai kauppa tms. suhde ei ole mahdollista. Nämäkään eivät ole verosuunnittelun välineinä mahdollisia, kun taas muissa yhtiömuodoissa on. Palkanmaksun sijaan yksityinen elinkeinonharjoittaja voi nostaa varoja yritykseltä yksityisottoina. (Alhola 2016a; Laki elinkeinotulon verottamisesta 360/1968, 16 §.)

4 HENKILÖYHTIÖT

4.1 Avoin yhtiö

Avoin yhtiö on yhtiömuoto, jossa vähintään kaksi yhtiömiestä toimii yhtiösopimuksen perusteella, harjoittaen elinkeinotoimintaa yhteisen tarkoituksen sekä yhteisen taloudellisen hyödyn saavuttamiseksi. Yhtiömiehenä voi toimia yhteisö tai luonnollinen henkilö. Avoin yhtiö perustetaan yhtiösopimuksella sekä rekisteröimällä sopimus kolmen kuukauden kuluessa allekirjoituksista. Perustamisprosessi on yksinkertainen, eikä siihen tarvita alkupääomaa. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 1 luku 1–2 §.)

Avoin yhtiö on sopiva ratkaisu, mikäli yritystoiminta on kohtalaisen pientä ja yhtiömiesten välinen luottamus suuri. Avoimen yhtiön voi perustaa lähes kuka vain, mutta ei yksin. Avoimeen yhtiöön on oltava vähintään yksi yhtiökumppani. (Businesscredit 2019.)

4.2 Kommandiittiyhtiö

Kommandiittiyhtiön voi perustaa sekä luonnolliset henkilöt, että oikeushenkilöt eli yritykset. Yhden kommandiittiyhtiön vastuunalaisista yhtiömiehistä täytyy asua Euroopan talousalueella. Mikäli perustajina on yrityksiä, yhden yrityksen kotipaikka on oltava Euroopan talousalueella. Myös vajaavaltainen voi toimia yhtiömiehenä kommandiittiyhtiössä. Näissä tapauksissa hänen edunvalvojansa edustaa häntä yhtiön asioissa. Edunvalvojalla on oltava lupa maistraatista. (Yrityksen perustaminen.net; Laki holhoustoimesta luku 1–2.)

Kommandiittiyhtiöllä tarkoitetaan henkilöyhtiötä, jolla on ainakin yksi äänetön yhtiömiestä eli pääomansijoittaja ja yksi vastuunalainen yhtiömiestä. Yhtiön perustaminen on helppoa, eikä siihen tarvita pääomaa. Kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömiestä on vastuussa yhtiön velvoitteista henkilökohtaisella omaisuudellaan. Äänettömän yhtiömiehen vastuu rajoittuu sijoittamaansa pääomaan. Kommandiittiyhtiön etuna on laaja toiminta- ja sopimusvapaus. Yhtiömiehet voivat esimerkiksi määrittellä yhtiösopimuksessa erilaiset juridiset roolit, esimerkiksi että äänetön yhtiömiestä ei osallistu hallintoon. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon; Businesscredit 2019.)

4.3 Henkilöyhtiöiden perustaminen

Henkilöyhtiöt syntyvät rekisteröimällä. Yhtiö tulee ilmoittaa rekisteröitäväksi kaupparekisteriin viimeistään kolme kuukautta yhtiösopimuksen allekirjoittamisen jälkeen, tai perustaminen raukeaa. Yhtiö katsotaan syntyneeksi rekisteröinnin jälkeen. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 1 luku 2 §.) Ennen rekisteröintiä avoimen yhtiön ei ole mahdollista tehdä sitoumuksia, hankkia oikeuksia ja olla asianosaisena tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Rekisteröitymisestä syntyy yhtiölle oikeushenkilöllisyys, minkä jälkeen yhtiö voi tehdä edellä mainittuja asioita. (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 1 luku 3 §.)

Yhtiösopimus on yhtiömiestä välinen sopimus yhtiön toimintaan liittyvistä periaatteista ja säännöistä. Yhtiösopimus on vapaamuotoinen, mutta siihen tulee sisältyä tietyt laissa määritetyt asiat. Yhtiösopimus tulee tehdä kirjallisesti. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.) Yhtiösopimuksessa tulee mainita seuraavat asiat:

- yhtiön toiminimi
- kotipaikka, jonka on oltava Suomen kunta
- yhtiön toimiala
- yhtiömiehet. (Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 2015, luku 1 § 4.)

Kommandiittiyhtiön yhtiösopimuksessa on eroa avoimen yhtiön yhtiösopimukseen siinä, että siinä on kerrottu edellä mainittujen asioiden lisäksi myös, ketkä ovat äänettäviä yhtiömiehiä ja ketkä vastuunalaisia. Lisäksi on kerrottava äänettömien yhtiömiesten sijoittama pääoman määrä. Kaikkien yhtiömiesten tulee allekirjoittaa sopimus. (Suomi.fi 2019.)

4.4 Henkilöyhtiöiden verotus

Kommandiittiyhtiötä ja avointa yhtiötä ei kohdella erillisinä verovelvollisina. Henkilöyhtiöille määritetään elinkeinotoiminnan tulos, joka tulee jakaa aiempien vuosien tappioiden vähentämisen jälkeen verotettavaksi yhtiömiesten tulona. Jakaminen tulee tehdä niiden osuuksien mukaan, jotka yhtiömiehillä on yhtymän tuloon. Yhtiömiehille ei jaeta tappiota, vaan ne vähennetään yhtymän seuraavien verovuosien elinkeinotoiminnan tuloksista. Elinkeinotoiminnan tappiota ei vähennetä osakkaan tuloista silloinkaan, kun yhtymä purkautuu tai lopettaa toimintansa. (Tomperi 2022b, 33; Verohallinto 2022.)

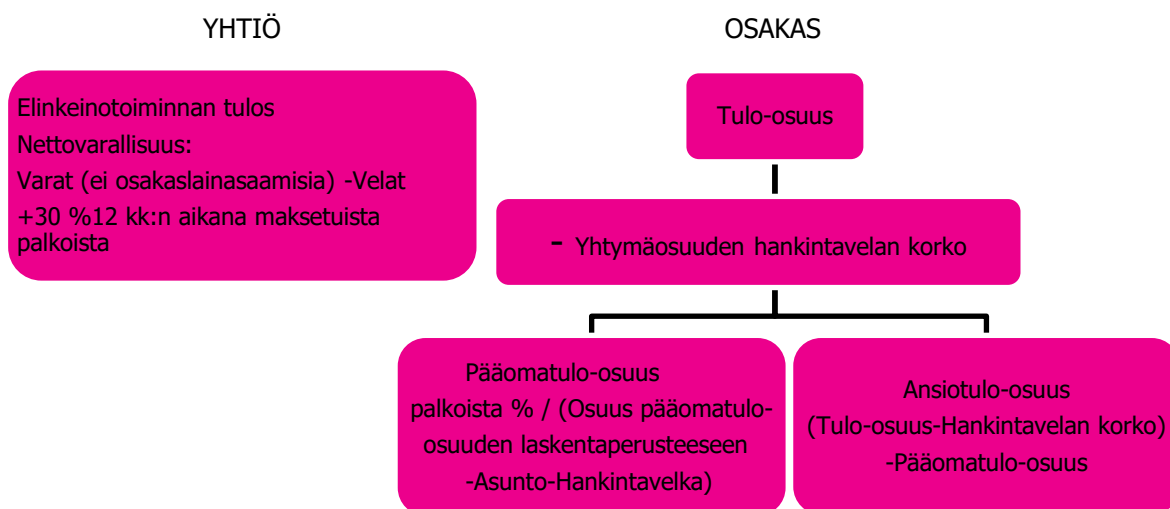
Yhtymän elinkeinotoimintaan liittyvistä osakkeista saamat osingot sisältyvät elinkeinotoiminnan tuloon. Yhtymän osakkaiden tulona verotettavaksi jaetuista osuuksista vähennetään osinkotulon verovapaat osat. Mikäli tulo-osuus ei riitä vähennykseen, vähennys tehdään verovelvollisen saman elinkeinoyhtymän saman tulolähteen tulo-osuudesta kymmenenä seuraavana verovuotena tulon kertymisen mukaan. (Tomperi 2022b, 33.)

Elinkeinotulolähteen ohella henkilöyhtiöllä voi olla myös esimerkiksi maatalouden tai muun toiminnan tulolähde. Sekä elinkeinotoiminnan, että maatalouden tulolähteen tulot jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi tuloksi ja se voi jakautua pääoma- ja ansiotuloon. Muun toiminnan tulolähde on henkilökohtaista tuloa, joka voi muodostua mm. vuokratuista kiinteistöistä, jotka eivät kuulu elinkeinotoimintaan. Myös henkilökohtainen tulo jaetaan verotettavaksi tuloksi. Tällainen tulo on kokonaan pääomatuloa. Yhtymän verotettavaa tuloa laskettaessa ei oteta huomioon henkilökohtaiseen tulolähteesseen kuuluvaa osinkoa. Osinko jaetaan suoraan yhtiömiesten tulona verotettavaksi tuloverolain mukaan. (Tomperi 2022b, 34.)

4.4.1 Yhtiömiesten verotus

Osakkaiden osuus verotettavasta tulosta voi olla joko pääomatuloa tai ansiotuloa tai osin molempia. Tulot lisätään yhtiömiehen muihin pääoma- ja ansiotuloihin. Pääomatuloa on 20 % yhtiömiehen osuudesta pääomatulo-osuuden laskentaperusteeseen. Pääomatulo-osuuden laskentaperuste tarkoittaa, että verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä olleeseen elinkeinotoimintaan kuuluvaan nettovarallisuuteen lisätään 30 % tilinpäätöstä aiempien 12 kk:n aikana maksetuista palkoista, joista on tehty ennakonpidätys. Pääomatulo-osuuden laskentaperuste on yhtiömies (Tomperi 2022b, 34; Verohallinto 2022.)

Yhtiömiehen pääomatulo-osuus elinkeinotoiminnan tuloksesta riippuu nettovarallisuudesta, joka yhtiöllä oli verovuotta edeltäneen verovuoden päättyessä. Nettovarallisuutta laskettaessa saamia yhtiömiehiltä ei oteta huomioon. Nettovarallisuus arvostetaan kuten yksityisen elinkeinoharjoittajan kohdalla. Mikäli yhtiöosuuden hankintaan kuuluu nostettu korollinen velka tai yhtiön omistama yhtiömiehen käytössä oleva asunto, tulee ne vähentää kyseisen yhtiömiehen osuudesta yhtiön varoihin. (Tomperi 2022b, 35–37.) Henkilöyhtiön verotettavan tulon jakautumista yhtiömiehen pääoma- ja ansiotuloksi kuvaa seuraava (KUVA 2).

Kuva 2. Henkilöyhtiön verotettavan tulon jakautuminen yhtiömiehen pääoma- ja ansiotuloksi (Tomperi 2022b, 39).

Yhtiömiehelle ei synny yksityisottojen vuoksi veronalaista tuloa. Verotus kohdistetaan yhtiömiehen laskennalliseen osuuteen yhtiön tulosta. Yhtiömiestä ei veroteta siitä, mitä hän saa yhtiöstä itselleen. Yhtiömieskohtaisesti määräytyy myös pääomatulo-osuuden laskentaperuste. Äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön varoihin on hänen maksamansa yhtiöpanos. Tämän mukaan äänettömän yhtiömiehen osuus yhtiön varoista voi olla positiivinen, vaikka yhtiön nettovarallisuus on negatiivinen. (Tomperi 2022b, 39.) Soile Tomperi (2022) havainnollistaa kirjassaan asiaa seuraavasti:

Esimerkki henkilöyhtiön vastuunalaisten yhtiömiesten verotettavasta tulosta:

Yhtiön verotettava tulo on 50 000 euroa. Yhtiössä on kaksi yhtiömiestä, joiden tulo-osuudet ovat yhtä suuret. Yhtiön varat ovat 134 000 euroa ja velat 80 000 euroa. Palkkoja on maksettu tilinpäätöstä edeltäneiden 12 kuukauden aikana 40 000 euroa.

	18 (44)
Elinkeinotoiminnan varat	134 000
-Velat	80 000
Nettovarallisuus	54 000
+30 % palkkasummasta	12 000
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	66 000
josta molempien yhtiömiesten osuus	33 000
Molempien yhtiömiesten osuus verotettavasta tulosta (50 000/2)	25 000
Josta pääomatuloa (20 % x 33 000)	6 600
Loput ansiotuloa (25 000–6 600)	18 400

Pääomatulosta maksetaan veroa 30 % mukaisesti ja ansiotulosta maksetaan veroja ja muita maksuja jo aiemmin mainittujen verotuskäytänteiden mukaan. (Tomperi 2022b, 34–35; Verohallinto 2022.)

4.4.2 Henkilöyhtiöiden verosuunnittelu

Koska henkilöyhtiön tulo verotetaan yhtiömiesten tulona, yhtiömiehille itselleen ei yleensä kannata maksaa palkkaa. Palkanmaksu on saajalleen ansiotuloa, ja se aiheuttaa yhtiölle henkilösivumenoja. Mikäli yhtiömiesten työpanokset kuitenkin poikkeavat toisistaan eikä voitonjakosäännösten avulla voida ottaa tätä huomioon, palkanmaksu on perusteltua, ja palkat ovat myös yhtiön verotuksessa vähennyskelpoisia. Palkanmaksu on kannattavaa myös silloin, jos nettovarallisuus kasvaa niin suureksi, että yhtiömiesten tulo-osuudet verotettaisiin kokonaan pääomatuloina. Osa verotuksessa tehtävistä vähennyksistä on kuitenkin mahdollista tehdä vain ansiotulosta, joten yhtiömiehen on hyvä nostaa palkkaa myös siksi, että näitä vähennyksiä voi hyödyntää. (Tomperi 2022b, 194.)

Edullisinta yhtiömiehille on saada mahdollisimman paljon tuloa pääomatulo-osuudeksi. Pääomatulo-osuus muodostuu yhtiön nettovarallisuudesta ja maksetuista palkoista. Käyttöomaisuuskiinteistöjen ja arvopapereiden luovutusvoitot ovat myös yhtiömiesten pääomatuloa. Mikäli henkilöyhtiön yhtiömiehet ovat kaikki luonnollisia henkilöitä tai kuolinpesiä, yhtiö voi tehdä lisäksi toimintavarauksen, jonka kautta on mahdollista järjestellä verotettavaa tulosta. Yhtiömiehille maksetut palkat lisäävät mahdollisen toimintavarauksen määrää ja kasvattaa pääomatulon laskentaperustetta. (Tomperi 2022b, 194.)

Yritystulon pääomatulo-osuus kasvaa myös yhtiömiesten sijoituksista. Yhtiömiehet voivat saada korko- ja vuokratuloja. Mikäli yhtiömies itse lainaa rahaa henkilöyhtiölle, lainan korko katsotaan pääomatuloksi. Verotukseen eroa ei kuitenkaan välttämättä muodostu. Nettovarallisuus vähenee, mikäli yhtiömies ottaa yksityiskäyttöön yhtiön toimitilan tai osakkeet. Toisaalta yhtiömies voi saada toimitilasta vuokraa, mikä katsotaan kuitenkin pääomatuloksi. (Tomperi 2022b, 194–195.)

Lisäksi myös yhtiömiesten määrällä on vaikutusta maksettaviin veroihin. Perheyhtiössä on kannattavaa olla useampi yhtiömies. Tällöin kuitenkin kaikkien olisi hyvä olla mukana vähintään joko pääoma- tai työpanoksella. Mikäli yhtymän tulot jakautuvat moneen osaan, ansiotulona verotettava määrä on yhtiömiestä kohti pienempi, mikä progressiivisen verotuksen vuoksi pienentää kokonaisveron määrää. (Tomperi 2022b, 194–195.)

5 OSAKEYHTIÖ

Osakeyhtiö on yhtiö, jossa omistus jakautuu osiin, eli osakkeisiin. Myös yhden henkilön on mahdollista omistaa itse kaikki yhtiön osakkeet. Toiset yritykset voivat myös toimia osakeyhtiössä omistajina. Osakeyhtiö on erillinen oikeushenkilö, joka on vastuussa omista velvoitteistaan. Osakkeenomistajilla ei ole siis henkilökohtaista taloudellista vastuuta yhtiön veloista ja sitoumuksista, vaan hän vastaa toiminnastaan ainoastaan osakkeisiin sijoitetun pääoman määrällä. (Varma 2022.)

Osakeyhtiö on hyvä vaihtoehto silloin, kun perustajia on useampi kuin yksi. Osakeyhtiö on hyvä vaihtoehto myös etenkin kasvuun tähtääville yrityksille. Lisäksi osakeyhtiö on yhtiömuotona luottamusta herättävä, joten osakeyhtiö on hyvä vaihtoehto, mikäli on tarvetta rahoitukselle. Luottamuksesta on hyötyä myös asiakkaita ajatellen. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.) Osakeyhtiön hyvänä puolena on, että omistusta, päätäntävaltaa sekä riskejä voidaan jakaa osakkeilla osakkaiden kesken. Osakeyhtiön käytännöllisyys näkyy erityisesti, kun omistusosuuksia siirretään tai jaetaan. (Varma 2022.)

5.1 Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiön pystyy perustamaan yksin tai yhdessä useamman henkilön kanssa. Perustajan on oltava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei ole vajaavaltainen tai konkurssissa. Yleensä vähintään yhden perustajan kotipaikka on oltava Euroopan talousalueella, mutta tästä voidaan poiketa rekisteriviranomaisen luvalla. Ensimmäiseksi osakeyhtiön perustamiseksi on laadittava perustamissopimus. Perustamissopimuksen voi tehdä joko sähköisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmä YTJ:ssä tai paperisena, mutta sen on oltava kirjallinen. (Yrityksen perustaminen.net; Osakeyhtiölaki 624/2006 2 luku 1 §; Suomi.fi 2022a.)

Perustamissopimukseen tulee liittää yhtiöjärjestys, jonka tulee sisältää vähintään yhtiön nimi, kotipaikkana toimiva Suomen kunta ja yhtiön toimiala (Osakeyhtiölaki 624/2006 2 luku 3 §.) Perustamissopimuksessa on ilmoitettava lisäksi osakkaat ja merkityt osakkeet, osakkeen hinta ja viimeinen mahdollinen maksupäivä, hallituksen jäsenet sekä mahdollinen toimitusjohtaja, hallintoneuvosto ja tilintarkastajat. (Osakeyhtiölaki 624/2006 2 luku 2 §.) Perustamissopimuksessa on mainittava kuitenkin aina vähintään:

- sopimuksen päivämäärä
- osakkeenomistajat ja heidän merkityt osakkeet
- osakkeesta maksettava määrä yhtiölle, eli merkintähinta
- osakkeen maksuaika
- hallituksen jäsenet. (Osakeyhtiölaki 624/2006 2 luku 2 §.)

Osakkeenomistajien on allekirjoitettava perustamissopimus. Tämän jälkeen osakeyhtiö pitää ilmoittaa kaupparekisteriin viimeistään kolmen kuukauden kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta tai yhtiön perustaminen raukeaa. Osakeyhtiö syntyy, kun se on rekisteröity kaupparekisteriin. (Osakeyhtiölaki 624/2006 2 luku 8–9 §.)

5.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiöt vastaavat veroistaan itse, eli ne ovat itsenäisiä verovelvollisia. Tämä tarkoittaa sitä, että osakeyhtiöt maksavat veroa tehdyn tuloksen perusteella. Lisäksi osakkaita verotetaan osingoista, joita yhtiöstä maksetaan osakkaille. Osakeyhtiöille vahvistetaan verotettava tulo, josta yhtiö maksaa veroa 20 %:n yhteisöverokannan mukaan. Osakeyhtiön tuloja verotetaan tulolähteittäin. Tulolähteitä ovat elinkeinotoiminnan tulolähde ja maatalouden tulolähde. Kaikista tulolähteistä saadut verotettavat tulot lasketaan yhteen, ja näiden yhteismäärästä lasketaan vero. Osakeyhtiöillä ei ole henkilökohtaista tulolähdettä. (Lahti 2021.)

Osakeyhtiön on maksettava ennakkoveroina tuloveroa verovuoden aikana. Ennakkoveroa maksetaan yleensä edellisen vuoden veroilmoituksen perusteella. Aloittavalla yrittäjällä ensimmäisenä vuonna ennakkovero muodostuu yrittäjän oman arvion mukaan. Mikäli yhtiö on maksanut liian pientä ennakkoveroa, yhtiön on maksettava veroa jäännösverona jälkikäteen. Mikäli yhtiö on maksanut ennakkoveroa liikaa, saa yhtiö liikaa maksetun määrän takaisin jälkikäteen veronpalautuksena. (Verohallinto 2021b.)

5.3 Osakkaiden verotus

Tunnetuin osakeyhtiön varojenjako tavoista on osingon maksaminen osakkeenomistajille. Osakkeenomistajien osinkotulot ovat veronalaisia joko osittain tai kokonaan. Luonnollisten henkilöiden veronalaiset osinkotulot ovat ansiotuloa tai pääomatuloa. Yhteisöt voivat saada poikkeuksellisesti verovapaita osinkoja. Osingon verokohtelu riippuu siitä, kuka on osingon maksaja ja kuka saaja. Tämä tarkoittaa sitä, että verokohteluun vaikuttaa se, onko osinko saatu pörssissä noteeratusta eli listatusta yhtiöstä vai listaamattomasta yhtiöstä ja onko osingonsaaja luonnollinen henkilö, noteerattu yhtiö vai listaamaton yhtiö. Listaamattomalla yhtiöllä tarkoitetaan sitä, että yhtiön osakkeilla ei tehdä kauppaa pörssissä. Veron määrään vaikuttaa lisäksi osakkeen matemaattinen arvo sekä osinkotulon määrä. (Tomperi 2022b, 41; Verohallinto 2022.)

Matemaattinen arvo osakkeille lasketaan, kun yhtiön tarkistettu nettovarallisuus jaetaan muiden kuin yhtiön omassa omistuksessa olevien osakkeiden lukumäärällä. Yhtiön hankkimia tai lunastamia omia osakkeita ei tässä tapauksessa oteta huomioon. (Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005 9 §.) Nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtiön veronalaisista varoista yhtiön velat. Nettovarallisuutta laskettaessa otetaan huomioon kaikki osakeyhtiön velat ja varat huolimatta siitä, kuuluvatko ne elinkeinotulolähteeseen. Nettovarallisuus osakeyhtiössä lasketaan aina verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksestä. Asiaa katsotaan osingon saajan kannalta. Mikäli yhtiön tilikausi olisi päättynyt 31.12.2021 ja osinkoa jaettaisiin vuonna 2022, lasketaan osakkeen matemaattinen arvo 31.12.2021 tilinpäätökseen perustuen. Mikäli tilikausi olisi päättynyt 30.4.2022 ja osinkoa jaettaisiin heinäkuussa 2022, laskettaisiin matemaattinen arvo osakkeelle 30.4.2021 tilinpäätöksestä. Mikäli osinko olisi nostettavissa vasta tammikuussa 2023, osakkeen matemaattinen arvo määräytyisi 30.4.2022 tilinpäätökseen perustuen. (Tomperi 2022b, 41–42.)

Osakeyhtiön varojen arvostaminen tehdään arvostamislain mukaan kuten muillakin yhtiöillä (Tomperi 2022b, 41).

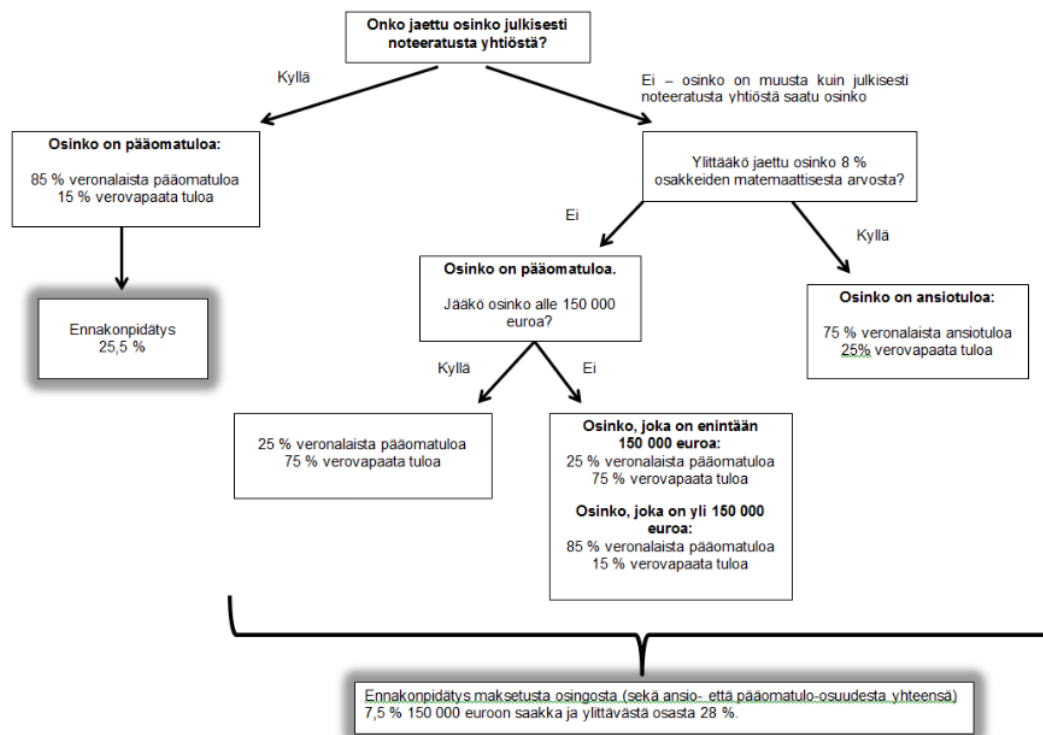
5.4 Erilaiset osingonsaajat

Matemaattisella arvolla osakkeissa on vaikutusta osinkotulon verotukseen, mikäli osinko jaetaan listaamattomasta yhtiöstä ja osingonsaajana on luonnollinen henkilö. Noteeratusta yhtiöstä saadusta osingosta luonnolliselle henkilölle katsotaan 85 % veronalaiseksi pääomatuloksi ja 15 % verovapaaksi tuloksi. Noteeratusta yhtiöstä saatu osinko ei ole siis miltään osalta ansiotuloa. (Tomperi 2022b, 41–42; Verohallinto 2022.) Pörssiyhtiöltä saatavasta osingosta on maksettava 25,5 % ennakonpidätys verohallinnolle. Vaikka pörssiyhtiö jakaisi varoja sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta tai muista vapaan oman pääoman rahastosta, varojenjako verotetaan pääsääntöisesti osingon verotuksen tapaan. (Verohallinto 2022.)

Listaamattomasta yhtiöstä saatu osinko, jossa saajana on luonnollinen henkilö, verotetaan seuraavasti. Osinko jakautuu omistettujen osakkeiden matemaattisen arvon perusteella ansiotuloksi ja pääomatuloksi. Pääomatulosta ja ansiotulosta osa on verovapaata ja osa veronalaista tuloa. Listaamattoman yhtiön jakamista osingoista pidätetään 7,5 % ennakonpidätys. Pidätys on 150 000 euroa ylittävästä osasta 28 % suuruinen. Listaamattomasta yhtiöstä luonnollisen henkilön saamasta osingosta on 25 % veronalaista pääomatuloa niiltä osin kuin osingon määrä vastaa osakkeen matemaattiselle arvolle laskettua 8 %:n vuotuista tuottoa. Verovapaata on loput 75 %. Tällä tavoin verotetaan osinkoja 150 000 euroon saakka vuodessa. 150 000 euron ylimenevästä osingosta 85 % on veronalaista pääomatuloa ja 15 % verovapaata tuloa. 8 %:n vuotuista tuottoa vastaavan määrän ylimenevästä osasta 25 % on verovapaata tuloa ja 75 % veronalaista ansiotuloa. (Verohallinto 2022.)

Kun osakeyhtiö on osingonsaajana, saatua tuloa ei jaeta ansiotuloon ja pääomatuloon. Pörssiyhtiön saama osinko sekä toisesta pörssiyhtiöstä, että listaamattomasta yhtiöstä on verovapaata. Samoin listaamattomalle yhtiölle toisesta listaamattomasta yhtiöstä saatu osinko on verovapaata. Listaamattoman yhtiön saamat osingot pörssiyhtiöstä ovat veronalaisia kokonaan. Poikkeuksellisesti osinko on kokonaan verovapaata kuitenkin myös listaamattomalle yhtiölle, mikäli listaamaton yhtiö omistaa vähintään 10 % pörssiyhtiön osakkeista. (Tomperi 2022b, 46.)

Osinkojen verotus tapahtuu alla olevan (KUVA 3) mukaisesti:

Kuva 3. Osinkojen verotus (Verohallinto 2018).

5.5 Matemaattisen arvoon tehtävät oikaisut osakastasolla

Mikäli yhtiön varoihin kuuluu asunto, jota yrittäjäksi määriteltävä osakas on verovuonna käyttänyt itsensä tai perheensä asuntona, asunnon arvo vähennetään hänen osakkeittensa matemaattisesta arvosta laskettaessa yhtiöstä saadun osingon jakautumista pääomatuloon, ansiotuloon ja verovapaaseen tuloon. Osakas voidaan määrittellä yrittäjäksi, jos hänellä on johtava asema yhtiössä ja hänellä on yli 30 % yhtiön äänivallasta tai osakkeista. Osakaskohtaisesti matemaattisesta arvosta voidaan vähentää lisäksi yhtiöstä saadut lainat, mikäli osakas tai osakas perheensä kanssa omistaa vähintään 10 % yhtiön osakkeista tai hänellä on 10 %:n osuus yhtiön äänimäärästä. Osakaslaina vähennetään ensisijaisesti lainaa ottaneen osakkeiden arvosta. Mikäli laina on suurempi kuin osakkeiden matemaattinen arvo, vähennetään loput lainasta perheenjäsenten omistamien osakkeiden matemaattisesta arvosta suhteessa osakeomistuksiin. (Verohallinto 2022.) Soile Tomperi (2022) havainnollistaa kirjassaan asiaa seuraavasti:

Esimerkki luonnollisen henkilön osinkotulojen verotuksesta:

Henkilö X omistaa 800 kappaletta Yritys Oy:n osaketta. Yhtiön varat ovat arvostamislain mukaan 550 000 euroa ja velat 250 000 euroa. Osakkeiden lukumäärä on 2000 kappaletta.

Yhtiön osakkeen matemaattiseksi arvoksi saadaan $(550\,000 - 250\,000) / 2000 = 150$ euroa.

Henkilön X ostamien osakkeiden matemaattinen arvo on $(800 \times 150) = 120\,000$ euroa.

a) Verotettava tulo, kun osinko ei ylitä 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta.

Yritys Oy jakaa osinkoa 10 euroa/osake

Henkilö X saa osinkoa $(800 \text{ osaketta} \times 10 \text{ euroa}) = 8000$ euroa.

Osinko on alle 8 % matemaattisesta arvosta.

Henkilö X saa osinkoa	8 000
<hr/>	
josta 25 % veronalaista pääomatuloa	2 000
josta verovapaata (8 000–2 000)	6 000

Pääomatulo 2 000 verotetaan 30 % mukaisesti. Mikäli osinko ei ylitä 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, mutta ylittää 150 000 euroa, tämän ylittävältä osalta luetaan 85 % veronalaiseksi pääomatuloksi. (Tomperi 2022b, 43–44; Verohallinto 2022.)

b) Verotettava tulo, kun osinko ylittää 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta.

Yritys Oy jakaa osinkoa 20 euroa/osake.

(Osakkeen matemaattisesta arvosta 8 % $150 \times 8 \% = 12$ euroa.)

Osinko yli 8 % matemaattisesta arvosta.

Henkilö X saa osinkoa (800 osaketta x 20 euroa)	16 000
Osakkeiden matemaattisen arvon 8 %:n raja (120 000 euroa x 8 %)	9 600

Osinkotulo jakautuu seuraavasti:

Osinkotulo	9 600
<hr/>	
Josta 25 % veronalaista pääomatuloa (9 600 x 25 %)	2 400
Josta verovapaata (9 600 x 75 %)	7 200
Osingon 8 %:n ylittävästä osasta (16 000–9 600)	6 400
<hr/>	
Josta 75 % veronalaista ansiotuloa (6 400 x 75 %)	4 800
Josta verovapaata (6 400 x 25 %)	1 600

Esimerkin pääomatulo 2 400 verotetaan 30 % mukaan. Ansiotulosta maksetaan veroja sekä muita maksuja aiemmin kerrottujen verotuskäytäntöjen mukaisesti. Mikäli osinko ylittää 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta sekä 150 000 euroa, tämän ylittävältä osalta luetaan 85 % veronalaiseksi pääomatuloksi ja 15 % verovapaaksi. Osinkotulon sekä 8 prosentin osakkeiden matemaattisen arvon erotus katsotaan siten, että 75 % katsotaan ansiotuloksi ja 25 % verovapaaksi tuloksi. (Tomperi 2022b, 43–44; Verohallinto 2022.)

5.6 Osakeyhtiön verosuunnittelu

Osingonjako luonnolliselle henkilölle on kannattavaa, mikäli osingon verot ovat matalammat kuin palkasta menevät. Listaamattomasta osakeyhtiöstä nostettaessa osinkoa enintään 150 000 euroa ja osingon määrän ollessa enintään 8 % osakkeiden matemaattisesta arvosta, osingosta vain 25 % on pääomatulona verotettavaa ja loput verovapaata tuloa. Tällöin koko osingosta tulee maksettavaksi veroa vain 25 %:sta 7,5 %, tai korkeintaan 8,5 %, jos osingosta verotetaan pääomatulona 34 %. Osingon vero on tällöin matalampi kuin palkan vero olisi, ja osingon nostaminen kannattaa. Mikäli osakas ei halua nostaa osinkoa heti tai yhtiön ei ole mahdollista maksaa sitä, voidaan tehdä osingonjakopäätös. Osingonjakopäätös tarkoittaa sitä, että yhtiö jää osakkaalle velkaa, ja voi maksaa velan myöhemmin. (Tomperi 2022b, 195; Visma 2022.)

Palkanmaksun ja osingonjaon välistä edullisuusjärjestystä on kuitenkin tarkasteltava tapauskohtaisesti. Palkka on osakkaalle aina verotettavaa ansiotuloa. Mikäli osinkoa halutaan nostaa niin paljon, että osa osingosta verotettaisiin ansiotulona, voidaan harkita osingon suuruisen määrän nostamista palkkana. Mikäli muita ansiotuloja ei ole ja yhtiö tekee tulosta, kannattaa yhtiöstä nostaa palkkaa ainakin siihen asti, että 20 %:n veroaste saavutetaan omassa verotuksessa. Palkan ja osingon välisessä vertailussa myös sillä on merkitystä, onko osakkaalla YEL vai TyEL-vakuutus. Palkanmaksusta aiheutuu yhtiölle lisäksi sairausvakuutusmaksu. Palkka, eläke- ja sairausvakuutusmaksut ovat yhtiön verotuksessa vähennyskelpoisia, ja niiden maksaminen kannattaa siksi, että ne pienentävät yhtiön veroja. Palkanmaksu voi olla kannattavaa erityisesti myös silloin, jos yhtiössä on vähän nettovarallisuutta. (Tomperi 2022b, 195; Visma 2022.)

Yhtiön toimitilojen osalta kannattaa miettiä, hankitaanko toimitilat yhtiön vai osakkaan omistukseen. Mikäli yhtiö omistaa toimitilat, yhtiön nettovarallisuus voi nousta, jos toimitiloista johtuvaa velkaa ei ole taseessa paljoo. Mikäli osakas omistaa toimitilat, hän saa yhtiöltä niistä vuokratuloa. Vuokratulo on osakkaalle pääomatuloa, ja siitä voidaan vähentää tulon hankkimiseen käytetyt menot, esimerkiksi yhtiövastike. Yhtiölle maksettava vuokra on vähennyskelpoinen meno, joka pienentää verotettavaa tuloa. Vuokran on oltava käypää tasoa, jotta sen ei verotuksessa katsota olevan peiteltyä osinkoa. Lisäksi, mikäli osakas lainaa yhtiölle rahaa, yhtiö voi maksaa siitä korkoa. Koron on myös oltava käypää tasoa, jotta sitä ei katsota peiteltyksi osingoksi. Korko on osakkaan pääomatuloa. Yhtiön liiketoimintaan otetun lainan korko on verotuksessa vähennyskelpoinen. (Tomperi 2022b, 195–196.)

Nettovarallisuuden suunnittelu on tärkeä osa verosuunnittelussa, sillä nettovarallisuudella on merkittävä vaikutus osinkotulon verotukseen ja osakkeen laskettuun matemaattiseen arvoon. Yhtiön nettovarallisuus vaikuttaa siihen, paljonko osingosta on saajalle ansiotuloa. Mikäli nettovarallisuus on pieni, mutta verotettava tulo suuri, on verotuksen näkökulmasta kannattavaa, että osakkaita on

useita. Tällöin ansiotulon osuus jakautuu useammalle ja progressiivisen verotuksen vuoksi verot pienemmät. Omistuksen jakaminen perheen sisällä on myös kannattavaa. (Tomperi 2022b, 196.)

Usein verot halutaan minimoida ja saada tulos lähelle nollaa. Verojen minimoiminen ja tuloksen suunnittelu lähelle nollaa ei kuitenkaan aina ole järkevä vaihtoehto. Mikäli kokonaisuutta halutaan suunnitella vuotta pidemmälle, positiivisen tuloksen tekeminen on järkevää. Tuloksella on vaikutusta yrityksen nettovarallisuuteen, joka taas vaikuttaa osinkojen jakamiseen ja niiden verottamiseen. Tilikauden loppupuolella kannattaa pohtia, millainen tulos yhtiössä halutaan saavuttaa. Tulosta ja sitä kautta verotusta voidaan suunnitella lisäksi mm. hankintojen aikatauluttamisella sekä poistoilla. (Pernu 2021.)

6 OMINAISPIIRTEIDEN EROAVAISUUDET ERI YHTIÖMUODOISSA

Yhtiömuotoa valitessa kannattaa pohtia yrityksen tarkoitusta ja tulevaisuutta. Yhtiömuodon valintaa tehdessä kannattaa huomioida lisäksi ainakin perustajien lukumäärä, pääoman tarve ja miten yrityksen voitto käytetään. Lisäksi on hyvä huomioida liiketoiminnan kasvusuunnitelmat, vastuut, velvoitteet ja taloudelliset riskit sekä pohtia sitä, kuinka paljon aikaa on valmis käyttämään yritykseen ja sen hallinointiin. (Yritä.fi 2022.) Yhtiömuotojen olennaisimmat erot ovat siis toiminnan vastuissa, voitonjaossa ja verotuksessa (Lindblad 2020). Yhtiömuodon vaihtaminen myöhemmin on myös mahdollista, mikäli liiketoiminta tai yrittäjän tarpeet muuttuvat (Businesscredit 2022).

6.1 Hallinto ja sopimusvapaus eri yhtiömuodoissa

Yksityinen elinkeinoharjoittaja saa tehdä kaikki yhtiöön liittyvät päätökset itsenäisesti. Henkilöyhtiöiden päätöksenteko jakautuu vastuunalaisten yhtiömiesten välillä. Vastuunalaisilla yhtiömiehillä on aina lähtökohtaisesti oikeus hoitaa yksin yrityksen asioita, ellei toinen yhtiömiehistä sitä erikseen kiellä. Henkilöyhtiön yhtiösopimuksessa voidaan myös rajoittaa sitä, kuka voi hoitaa yrityksen asioita. (Businesscredit 2022.) Yhtiön sisäisestä toiminnasta voidaan sopia melko vapaasti vastuunalaisten yhtiömiesten kesken, minkä vuoksi sopimusvapaus on yhtiömuodoista laajin henkilöyhtiöissä. Henkilöyhtiöiden laaja vapaus on mahdollista siksi, että vastuunalaiset yhtiömiehet myös vastaavat yhtiön velvoitteista henkilökohtaisella omaisuudellaan. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon.)

Osakeyhtiössä päätöksenteko jakautuu toimielinten kesken. Osakeyhtiön yhtiökokouksella on ylin valta osakeyhtiössä. Yhtiötä koskevat päätökset tehdään enemmistön mielipiteen mukaan. Osakeyhtiölle täytyy nimetä hallitus, jossa tulee olla vähintään yksi varsinainen ja yksi varajäsen. Toimitusjohtajaa ei ole pakko valita. Yleensä osakkaiden kesken laaditaan lisäksi vapaamuotoinen osakassopimus, joka voi kertoa yksityiskohtaisesti mm. osakkaiden vastuista, velvollisuuksista ja oikeuksista. Sopimus kannattaa tehdä huolellisesti, jotta vältetään ristiriitoja. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.) Osakeyhtiön hallinnointi ja kirjanpito vie huomattavasti enemmän aikaa ja aiheuttaa paperitöitä enemmän kuin muut yhtiömuodot, sillä esimerkiksi kaikista osakeyhtiön kokouksista on laadittava pöytäkirja, ja kirjanpito on yleensä ulkoistettava. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon.)

Osakeyhtiön sopimusvapaus on henkilöyhtiöitä rajatumpi. Sopimusvapauden rajaamisella halutaan suojata velkojia. Osakeyhtiöiden rajatumpi sopimusvapaus osakeyhtiöissä ei tarkoita, että sopimusvapaus olisi kokonaan rajattu. Osakeyhtiölaissa on kohtia, joissa säädetään, että yhtiöjärjestyksessä voidaan säätää toisin. (Lindfelt 2022.) Lisäksi yritysten edustusoikeudessa on eroavaisuuksia yhtiömuotojen kesken. Tavallisesti kuitenkin sillä, jolla on oikeus yhtiön päätöksentekoon, on myös oikeus edustamiseen. (Patentti- ja rekisterihallitus 2022b.)

6.2 Henkilökohtainen vastuu

Yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole erillinen oikeushenkilö. Yksityinen elinkeinonharjoittaja tekee yritystoimintaan liittyvät sopimukset omalla nimellään, minkä vuoksi hän myös vastaa kaikista yrityksen velvoitteista, kuten velasta henkilökohtaisella omaisuudellaan. Yksityisen elinkeinonharjoittajan

yritystoiminnan riskit ovat siis henkilökohtaisia. Yksityisellä elinkeinonharjoittajalla lain vaatimia velvollisuuksia on kuitenkin vähemmän kuin muilla yhtiömuodoilla. (Bisnes.fi 2022a; Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon.)

Avoin yhtiö vaatii perustajilta suurta keskinäistä luottamusta, sillä avoimessa yhtiössä kaikki yhtiömiehet vastaavat henkilökohtaisesti sekä omasta että toisten yhtiömiesten yhtiöön liittyvistä velvoitteista. Yhtiömiehet voivat myös hoitaa yhtiön asioita ilman toisten yhtiömiesten lupaa, mikäli vastuita ja velvoitteita ei ole rajattu yhtiösopimuksessa. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon; Bisnes-fi 2022a; Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 2 luku 2§.) Koska henkilöyhtiön yhtiömiehet ovat vastuussa yhtiön sitoumuksista, yhtiöön ei yleensä haluta ulkopuolisia henkilöitä. (Sirkiä 2021).

Osakeyhtiö on omistajilleen erillinen, itsenäinen oikeushenkilö, joka myös vastaa itse velvoitteistaan. Osakkeenomistajat vastaavat vain yhtiöön sijoittamalla pääomallaan sitoumuksista ja velvoitteista. Osakeyhtiöllä vaaditaan aina kahdenkertainen kirjanpito, jonka vuoksi osakeyhtiön kirjanpito on työlämpi kuin esimerkiksi pienen liikkeenharjoittajan. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.)

Osakeyhtiön osakkaat tai kommandiittiyhtiön äänettömät yhtiömiehet eivät pääsääntöisesti vastaa henkilökohtaisesti yhtiön velvoitteista, joten velkojat eivät voi periä heiltä saataviaan. Tämä ei koske sitä tilannetta, jos pienen osakeyhtiön jäsen on taannut osakeyhtiön lainan. Pienissä osakeyhtiöissä osakkaiden on taattava yhtiön ottamat lainat, jolloin henkilökohtaisen vastuun puuttumisella ei ole suurta merkitystä. Tällöin osakkeenomistajat joutuvat usein samankaltaiseen tilanteeseen kuin henkilöyhtiön yhtiömiehet. Tämä rajoitettu vastuu osakeyhtiöissä on sopimusvapauden ulkopuolella, joka tarkoittaa, että osakkeenomistajaa ei voida yksimielisellä yhtiökokouksen päätöksellä johdattaa henkilökohtaiseen vastuuseen yrityksen veloista. (Osakeyhtiölaki 624/2006 1 luku 2§; Yritä.fi 2022; Laki24 julkaisuaika tuntematon.)

6.3 Äänivalta yrityksen päätöksenteossa

Äänivalta ja vaikuttamisen mahdollisuudet yhtiöiden päätöksenteossa eroavat siinä, tuleeko päätökset tehdä yksimielisesti vai enemmistöperiaatteen mukaan. Yksityisliikkeissä ja henkilöyhtiöissä päätökset tehdään yksimielisesti. Henkilöyhtiöiden vastuunalaisten yhtiömiesten mielipiteet ovat samanarvoisia. Yhtiösopimuksella on kuitenkin mahdollista sopia päätöksentekoon liittyvistä säännöistä tarkemmin. Kommandiittiyhtiöiden äänettömillä yhtiömiehillä ei ole valtaa yhtiön päätöksentekoon, mutta hänen mielipiteensä voi halutessaan huomioida. (Liinamaa 2017.)

Yksimielisten päätösten tekeminen isoissa osakeyhtiöissä voi joskus olla käytännössä mahdotonta suuren osakasmäärän takia. Osakeyhtiöissä päätökset tehdään siksi enemmistöperiaatteen mukaisesti. Enemmistöperiaatteella tarkoitetaan sitä, että päätökset tulee tehdä enemmistön mielipiteen mukaisesti. Osakeyhtiöissä noudatetaan yleensä osake ja ääni -periaatetta, jolla tarkoitetaan sitä, että jokainen yksittäinen osake tuottaa yhtä suuren määrän ääniä. Tällöin äänimäärä riippuu yhtiöön sijoitetusta pääomasta, joten eniten sijoittaneilla osakkailla myös ääniä on käytettävissä eniten. Osakeyhtiön päätösvallan jakamista voidaan myös muuttaa tästä pääsäännöstä joko yhtiöjärjestyksessä tai osakassopimuksessa. (Liinamaa 2017.)

6.4 Varojen jakaminen

Yhtiömuodot poikkeavat toisistaan myös varojenjakosäännösten osalta. Sekä yksityisen elinkeinonharjoittajan että henkilöyhtiöiden voitonjaosta voidaan sopia vapaasti. Yksityisen elinkeinonharjoittajan varojen nostoon ei myöskään liity mitään rajoituksia, sillä hän harjoittaa toimintaa yksin, eikä ole toiminimestään erillinen oikeushenkilö. (Yrityskauppias julkaisuaika tuntematon.)

Myös henkilöyhtiöiden vastuunalaisilla yhtiömiehillä on rajoittamaton oikeus nostaa varoja yhtiöstä, mikäli sitä ei tarvita yhtiöpanoksen vajauksen täyttämiseen. Varoja voi nostaa jopa enemmän, kuin yhtiömies on sijoittanut yhtiöön. Hankaluuksia voi tuoda se, jos yhtiömies nostaa varallisuutta yhtiöstä, vaikka tulos olisi tappiollinen. Yhtiömiehillä on oikeus jakaa yhtiön varoja milloin tahansa, läh-
tökohtaisesti sen verran kuin yhtiössä kulloinkin on. Myös tappio jaetaan sopimuksen mukaan. (Laki avoimesta ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988 luku 2 9§; Verohallinto 2019.) Avoimen yhtiön oma pääoma koostuu yhtiömiesten yhtiöön sijoittamista panoksista. Panokset voivat olla rahaa, tavaraa tai työpanosta. Yhtiön pääoma on yhtiömiesten vapaasti nostettavissa, mikäli yhtiösopimuksessa se on sallittu. Yhtiömiehillä on oikeus korvaukseen yhtiön asioiden hoitamisesta. Yleensä yhtiömiehet nostavat itselleen palkkaa ja saavat osan tuloksesta voitonjakona. (Yrittäjät julkaisuaika tuntematon.)

Osakeyhtiössä varoja voidaan jakaa osakkeenomistajille voitonjakona eli osinkona, osakepääomaa alentamalla, omien osakkaiden hankkimisella ja lunastamisella, varojen jakamisena vapaan oman pääoman rahastosta, yhtiön purkaututtua sekä rekisteristä poistuttua. Varojen jako kuten osinko on sen saajalle sen verovuoden tuloa, jolloin se on nostettavissa. (Osakeyhtiölaki 624/2006, 13 luku 1 §; Verohallinto 2018.) Varojenjakotavasta riippumatta varojen jakaminen osakeyhtiöstä perustuu edelliseen vahvistettuun tilinpäätökseen. Jos yhtiössä on velvollisuus lain tai yhtiöjärjestyksen mukaan valita tilintarkastaja, tilinpäätöksen tulee olla myös tilintarkastettu. Varojenjaossa on lisäksi huomioitava tilinpäätöksen laatimisen jälkeen yhtiön taloudessa tapahtuneet olennaiset muutokset. Varoja ei voida jakaa, jos jakoa päätettäessä tiedetään, tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai varojenjaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. (Osakeyhtiölaki 624/2006 13 luku 3–4§; Opuslex 2022.)

6.5 Omistusosuuden siirtokelpoisuus

Osakeyhtiössä osakkeen siirtokelpoisuus on yleistä, jolloin osakkeenomistaja voi myydä pois omistamiaan osakkeita, sekä ostaa lisää osakkeita joltain toiselta osakkeenomistajalta. Osakeyhtiössä omistus jakautuu siirtokelpoisiin määräosiin. Mymällä osakkeitaan voi osakkeenomistaja hyötyä lisäksi osakkeen arvonnoususta. Henkilöyhtiössä asia on usein monimutkaisempi, sillä muiden yhtiömiesten suostumus vaaditaan, jotta jonkun vastuunalaisen yhtiömiehen yhtiöosuus pystyttäisiin luovuttamaan eteenpäin. (Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon; Verohallinto 2019.) Yksityinen elinkeinonharjoittajan voi siirtää toimintansa lopettamalla elinkeinotoiminnan harjoittamisen ja myymällä yrityksen elinkeinotoimintaa jatkavalle henkilölle. Yksityisliikkeen varallisuus voidaan siirtää jatkajalle kauppana, vaihtona, muuna vastikkeellisena luovutuksena tai lahjana. (Verohallinto 2017.)

7 VEROTUKSEN EROAVAISUUDET ERI YHTIÖMUODOISSA

Osakeyhtiön saama tulo verotetaan yhtiön tulona. Osakeyhtiön osakkailleen jakamat osingot verotetaan osakkaan verotuksessa erikseen. Yksityisen elinkeinoharjoittajan tulos taas verotetaan kokonaan omistajan tulona. Kommandiittiyhtiön ja avoimen yhtiön tulos jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi tulo-osuuksina. Verokannoissa on eroavaisuuksia eri yhtiömuodoissa. Osakeyhtiön tuloveroprosentti on 20 %, kun taas yksityinen elinkeinoharjoittaja sekä henkilöyhtiöiden yhtiömiehet maksavat veroa osittain kiinteän pääomaverokannan mukaan ja loppuosan progressiivisesti ansiotuloverona. Yksityisen elinkeinoharjoittajan verojen suuruuteen vaikuttaa myös 5 % yrittäjävähenys. (Verohallinto 2021b; Verohallinto 2022.)

Yritysmuotojen verotuksellista kannattavuutta vertailtaessa tärkein on selvittää yrittäjän kokonaisverorasitus. Kokonaisveron määrää voidaan järkevällä verosuunnittelulla pienentää. Tällä tarkoitetaan tässä esimerkissä yrityksen sekä yrittäjän henkilökohtaisesti maksettujen verojen määrää yhteen laskettuna. Kannattavuusjärjestykseen vaikuttaa myös tärkeä verosuunnittelun lähtökohtakysymys eli se, mikä on yrittäjän tarve nostaa rahaa. (Alhola 2016b; Heikkinen 2021.) Verosuunnittelun ja veronkierron raja kannattaa kuitenkin huomioida verosuunnittelussa. Veronkieroksi katsotaan toiminta, jossa käytettävien verosuunnittelumenetelmien tarkoituksena on välttää verotusta ilman liike-taloudellista tai muuta perustetta. (Hautamäki 2019.)

Seuraavassa yritysmuotojen vertailussa oletuksena ovat ns. yhden henkilön yritykset. Henkilöyhtiötä tarkastellessa pidetään lähtökohtana sitä, että kyse on kommandiittiyhtiöstä, missä on yksi vastuunalainen yhtiömies sekä äänettömän osuus on niin pieni, että sillä ei ole tarkastelussa arvoa. Osakeyhtiön oletuksena pidetään, että on yksi omistajayrittäjä sekä toiminimessä yrittäjä, joka toimii yksin ilman yrittäjäpuolisoa. Joten tarkastelun kohteena on ainoastaan YEL-yrittäjä. (Alhola 2016b.)

Poikkeus kommandiittiyhtiön ja toiminimen välillä on pääomatulokerroin 0, 10, 20 %, joka erottaa nämä yritysmuodot. Muuten kommandiittiyhtiöllä ja toiminimellä perusoletukset ovat melkein samat. Tästä syystä peruslaskelmissa toiminimeä tarkastellessa on käytetty 10 %:n kerrointa, mikäli yrityksellä on nettovarallisuutta. Vuoden 2016 mukaan on laskettu ansiotuloverot tuloveroasteikon mukaan kunnallisverot sisältäen myös kunta, sairausvakuutusmaksut sekä seurakunta on oletettu olevan 22 %. (Alhola 2016b.)

Seuraavassa (KUVA 4) vertaillaan keskenään osakeyhtiön, henkilöyhtiön sekä toiminimen verotuksen edullisuutta, kun ei ole varojen nostotarvetta ja varat jätetään yritykseen. Verotettava tulo on 100 000 euroa ja nettovarallisuus 300 000 euroa. Varoja ei jaeta osakkaille. (Alhola 2016b.)

Kun tässä varojen nostoedellytystä ei ole, edullisin yritysmuoto on osakeyhtiö. Tähän johtaa monet eri perusteet. Osakeyhtiötä sekä sen omistajayrittäjää verotetaan ainoastaan 20 %:n kokonaisverorasituksella. Toiminimen jaollisesta yritystulosta ja henkilöyhtiön tulo osuudesta suurin osa verotetaan pääomatuloverokannalla (nettovarallisuutta 300 000 euroa), mikä on vähintään 30 % eli 10 %-yksikköä yhteisöverokantaa suurempi. Esimerkissä toiminimen kohdalla käytettiin 10 %:n pääomatulokerrointa, yrittäjä voi myös pyytää 20 %:n kerrointa, jolloin lopputulos olisi täysin samanlainen kuin henkilöyhtiöllä. On myös hyvä ymmärtää, että huolimatta siitä, nostetaanko varoja yrityksestä tai ei, toiminimen ja henkilöyhtiön omistajaa verotetaan. Toiminimi on henkilöyhtiötä mukautuvampi yritysmuoto aiemmin mainittujen pääomakertoimien valintamahdollisuuksien takia. Edullisuusjärjestys (KUVA 4) on siis osakeyhtiö, toiminimi ja henkilöyhtiö. (Alhola 2016b.)

OSKEYHTIÖ			
Verotettava tulo			100 000
Vero 20,0 %			20 000
Osinkoa ei jaeta			
Lopullinen vero			20 000
			20,00 %

HENKILÖYHTIÖ			
Verotettava tulo	100 000		
Nettovarallisuus	300 000		
Tulo-osuus	100 000		
Pääomatulo-osuus 20 %	60 000		
Ansiotulo-osuus	40 000		
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	9 000	Valtio	3 173
34 %	10 200	Kunta liitänn. 22 %	8 800
Yhteensä	19 200		11 973
Lopullinen vero	31 173		
	31,17 %		

TOIMINIMI			
Verotettava tulo	100 000		
Nettovarallisuus	300 000		
Jaettava yritystulo	100 000		
Pääomatulo-osuus 10 %	30 000		
Ansiotulo-osuus	70 000		
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	9 000	Valtio	9 591
34 %	0	Kunta liitänn. 22 %	15 400
Yhteensä	9 000		24 991
Lopullinen vero	33 991		
	33,99 %		

Kuva 4. Esimerkki 1 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).

Seuraavassa (KUVA 5) vertaillaan osakeyhtiön, henkilöyhtiön ja toiminimen välistä verotuksellista edullisuutta. Tässä nettovarallisuus on 0 euroa ja verotettava tulo on 100 000 euroa. Lopullinen vero osakeyhtiössä 20 000 euroa, henkilöyhtiössä ja toiminimessä lopullinen vero on 40 880 euroa. Varoja ei jaeta osakkaille. (Alhola 2016b.)

Kun tässä tapauksessa nettovarallisuutta ei ole sekä tulotaso on kohtalainen, osakeyhtiö on reilusti edullisin yritysmuoto, kun tässä tapauksessa varojen jakotarvetta ei ole. Tähän johtaa monet eri perusteet. Osakeyhtiötä verotetaan ainoastaan vain 20 %:n yhteisöverokannalla ja kun tässä tapauksessa varojen nostotarvetta ei ole, muissa yritysmuodoissa ei periaatteessa suurella tai kohtalaisella tulostasolla selvitä missään kohtaa näin pienellä kokonaisverorasituksella. Koska veroseuraamus henkilöyhtiö- ja toiminimivaihtoehtoisissa on yli 20 %, niin lopputulos isoilla tulotasoilla on aina samanlainen, kun ei ole varojen nostotarvetta. Toiminimen kohdalla pääomatulokertoimen muunneltavuudesta ei ole hyötyä, jos nettovarallisuutta ei ole. Edullisuusjärjestys siis tässä tapauksessa on osakeyhtiö, henkilöyhtiössä ja toiminimi. (Alhola 2016b.)

OSAKEYHTIÖ			
Verotettava tulo			100 000
Vero 20,0 %			20 000
Osinkoa ei jaeta			
Lopullinen vero			20 000
			20 %

HENKILÖYHTIÖ JA TOIMINIMI			
Verotettava tulo		100 000	
Nettovarallisuus		0	
Tulo-osuus/jaettava yritystulo		100 000	
Pääomatulo-osuus 20 %		0	
Ansiotulo-osuus		100 000	
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	0	Valtio	18 880
34 %	0	Kunta liitänn. 22 %	22 000
Yhteensä	0		40 880
Lopullinen vero	40 880		
	40,88 %		

Kuva 5. Esimerkki 2 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).

Seuraavassa (KUVA 6) vertaillaan osakeyhtiön, henkilöyhtiön sekä toiminimen verotuksellista edullisuutta. Tässä tapauksessa verotettava tulo on 30 000 euroa (pieni verotettava tulo) ja nettovarallisuus 0 euroa. On varojen nostotarve, yritys tyhjennetään osinkona/yksityisnostoilla/voitto-osuutena. (Alhola 2016b.)

Kun tulotaso on alhainen, eikä yrityksellä ole nettovarallisuutta sekä yritys tyhjennetään, on henkilöyhtiö ja toiminimi osakeyhtiötä selkeästi parempi yritysmuoto. Edullisuusjärjestys siis tässä tapauksessa toiminimi ja henkilöyhtiö ja niiden jälkeen osakeyhtiö. (Alhola 2016b.)

HENKILÖYHTIÖ JA TOIMINIMI				OSAKEYHTIÖ			
Verotettava tulo		30 000		Verotettava tulo		30 000	
Nettovarallisuus		0		Vero 20 %		6 000	
Tulo-osuus/jaettava yritystulo		30 000		"Nettotulos"		24 000	
Pääomatulo-osuus 20 %		0		Osinko		24 000	
Ansiotulo-osuus		30 000		Nettovarallisuus		0	
Verot				Pääomatulo-osuus			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot		Ansiotulo-osuus		24 000	
30 %	0	Valtio	1 423	---> 75 %		18 000 Veronalainen osuus	
34 %	0	Kunta liitänn. 22 %	6 600	Verot			
Yhteensä	0		8 023	Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
Lopullinen vero	8 023			30 %	0	Valtio	93
	26,74 %			34 %	0	Kunta liitänn. 22 %	3 960
				Yhteensä	0		4 053
				Lopullinen vero	10 053		
					33,51 %		

Kuva 6. Esimerkki 3 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).

Seuraavassa (KUVA 7) vertaillaan osakeyhtiön, henkilöyhtiön ja toiminimen verotuksellista edullisuutta. Yrityksen verotettava tulo tässä tapauksessa on 1 000 000 euroa ja nettovarallisuus 0 euroa. Osakeyhtiön lopullinen vero on 509 630 euroa ja henkilöyhtiön ja toiminimen 524 630 euroa. Yritys tyhjenetään osinkona/yksityisnostoilla/voitto-osuutena. (Alhola 2016b.)

Kun kyseessä on suuri tulostaso, niin tässä kohtaa osakeyhtiö vaihtuu henkilöyhtiötä sekä toimini-
meä edullisemmaksi yritysmuodoksi. Perusteluna tähän on esimerkiksi se, että suurilla tulotasoilla osakeyhtiöiden alhainen yhteisöverokanta helpottaa osakkaan progressiivista ansiotulo-osinkovero-
tusta. Toiminimessä ja henkilöyhtiössä progressio taas vaikuttaa suureen tulotasoon eli verotetta-
vaan tuloon täydellä teholla. (Alhola 2016b.)

OSAKEYHTIÖ			
Verotettava tulo	1 000 000		
Vero 20,0 %	200 000		
"Nettotulos"	800 000		
Osinko	800 000		
Nettovarallisuus	0		
Pääomatulo-osuus	0		
Ansiotulo-osuus	800 000		
--> 75 %	600 000 Veronalainen osuus		
Verot			
Pääomatuloverot	Ansiotuloverot		
30 %	0	Valtio	177 630
34 %	0	Kunta liitänn.22 %	132 000
Yhteensä	0		309 630
Lopullinen vero	509 630		
	50,96 %		

HENKILÖYHTIÖ JA TOIMINIMI			
Verotettava tulo	1 000 000		
Nettovarallisuus	0		
Tulo-osuus/jaettava yritystulo	1 000 000		
Pääomatulo-osuus 20 %	0		
Ansiotulo-osuus	1 000 000		
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	0	Valtio	304 630
34 %	0	Kunta liitänn. 22 %	220 000
Yhteensä	0		524 630
Lopullinen vero	524 630		
	52,46 %		

Kuva 7. Esimerkki 4 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).

Seuraavassa (KUVA 8) vertaillaan osakeyhtiön, henkilöyhtiön ja toiminimen verotuksellista edullisuutta. Yrityksen verotettava tulo on 100 000 euroa sekä nettovarallisuus 500 000 euroa. Yritys tyhjennetään osinkona/yksityisnostoilla/voitto-osuutena. (Alhola 2016b.)

Tässä tapauksessa, kun yhtiön tulotaso on kohtalainen sekä nettovarallisuus varsin korkea sekä yritys tyhjennetään, osakeyhtiö on edullisin yhtiömuoto. Osakeyhtiö on tässä edullisin yhtiömuoto, koska verohuojennettu osinko sekä jo kuitenkin suhteellisen pieni yhteisöverokanta pitää kokonaisverorasituksen kurissa. Tässä tapauksessa toiminimi on vähän henkilöyhtiötä edullisempi. Tämä siksi, koska toiminimessä on mahdollisuus valikoida pienempi pääomatulokerroin. Päätuloveron korkeus toiminimellä on vähintään 30 %, mutta henkilöyhtiöllä 34 % tämä johtuu suurelta osin nettovarallisuuden suuresta määrästä. (Alhola 2016b.)

OSAKEYHTIÖ			
Verotettava tulo			100 000
Vero 20,0 %			20 000
"Nettotulos"			80 000
Osinko			80 000
Nettovarallisuus			500 000
Pääomatulo-osuus			40 000
--> Huojennettu os. 25 %	10 000	Veronalainen osuus	
Ansiotulo-osuus			40 000
--> 75 %	30 000	Veronalainen osuus	
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	3 000	Valtio	1 423
34 %	0	Kunta liitänn.22 %	6 600
Yhteensä	3 000		8 023
Lopullinen vero	31 023		
	31,02 %		

HENKILÖYHTIÖ			
Verotettava tulo			100 000
Nettovarallisuus			500 000
Tulo-osuus			100 000
Pääomatulo-osuus 20 %			100 000
Ansiotulo-osuus			0
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	9 000	Valtio	0
34 %	23 800	Kunta liitänn.22 %	0
Yhteensä	32 800		0
Lopullinen vero	32 800		
	32,80 %		

TOIMINIMI			
Verotettava tulo			100 000
Nettovarallisuus			500 000
Jaettava yritystulo			100 000
Pääomatulo-osuus 10 %			50 000
Ansiotulo-osuus			50 000
Verot			
Pääomatuloverot		Ansiotuloverot	
30 %	9 000	Valtio	5 291
34 %	6 800	Kunta liitänn.22 %	11 000
Yhteensä	15 800		16 291
Lopullinen vero	32 091		
	32,09%		

Kuva 8. Esimerkki 5 eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus (Alhola 2016b).

Nämä aiemmin esitetyt esimerkit tuovat esille hyvin sen, että edullisuusjärjestys ei ole aina sama eri tilanteissa ja siksi yritysmuodon edullisuusjärjestys tulee aina havainnollistaa tapauskohtaisesti. (Alhola 2016b.)

8 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Työn tavoitteena oli saada vastaukset esitettyihin tutkimuskysymyksiin hyödyntäen teoreettista viitekehystä ja muodostamalla kokonaisuus pääteemojen, yhtiömuotojen ja niiden verotuksen ympärille. Tavoitteena oli siis saada selville, mitkä asiat vaikuttavat yhtiömuodon valintaan. Ensin oli tutustuttava kaikkiin yhtiömuotoihin ja niitä koskeviin säädöksiin. Tutkimuskysymyksiin vastausten löytäminen oli hieman haastavaa, sillä täytyi syventyä laajasti kuhunkin osa-alueeseen.

Aiheesta on kirjoitettu aiemmin artikkeleita sekä muita tutkimuksia, mutta niissä on käsitelty vain yksittäisiä asioita. Yhtiömuodoista löytyy tietoa jo aiemmin useista lähteistä, mutta työmme kokoaa niistä laajemmin tietoa. Verotuksen osalta tietoa löytyy myös, mutta esimerkiksi yhtiömuotojen välistä verotuksen vertailua ei löydy monista lähteistä aiemmin. Opinnäytetyömme kokoaa selkeäksi ja helposti luettavaksi kokonaisuudeksi tietoa yhtiömuodoista ja siitä, mitä kannattaa ottaa huomioon yhtiömuodon valintaa miettiessä.

8.1 Tutkimustulokset ja johtopäätökset

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä oli, mitä ovat eri yhtiömuotojen ominaisuudet ja eroavaisuudet. Teimme yhtiömuotojen ominaisuuksista ja eroavaisuuksista taulukon 1, josta selviää pääpiirteittäin eroavaisuudet sekä ominaisuudet eri yhtiömuotojen välillä. Eri yhtiömuotojen keskeisimmät erot liittyvät vastuun jakautumiseen sekä verotukseen. Vastuun jakautuminen eroaa seuraavasti. Yksityinen elinkeinoharjoittaja on henkilökohtaisesti vastuussa koko omaisuudellaan. Myös henkilöyhtiöissä vastuunalaiset yhtiömiehet ovat vastuussa koko omaisuudella, kun taas osakeyhtiössä vastuu kohdistuu ainoastaan sijoitettuun pääomaan. Verotuksessa yhtiömuotojen välillä on paljon eroavaisuuksia.

TAULUKKO 1. Yhtiömuotojen eroavaisuudet

	YKSITYINEN ELINKEINONHAR- JOITTAJA	AVOIN YHTIÖ	KOMMANDIITTI- YHTIÖ	OSAKEYHTIÖ
PERUSTA- JIEN LUKU- MÄÄRÄ	Suomessa yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia Euroopan talousalueella asuva luonnollinen henkilö.	Vähintään kaksi vastuunalaista yhtiömiestä.	Vähintään kaksi yhtiömiestä. Toinen äänetön ja toinen vastuunalainen.	Yksi tai useampi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka ei ole konkurssissa.

VAADITTAVA ALKUPÄÄ- OMA	Alkupääomaa ei vaadita.	Alkupääomaa ei vaadita.	Äänettömän yhtiömiehen sijoitus, minimisummaa laki ei määrittele.	Alkupääomaa ei vaadita.
HALLINTO	Päätöksenteosta vastaa yrittäjä itsenäisesti.	Yhtiösopimuksessa sovittavissa hallinto sekä päätöksenteko.	Yhtiösopimuksessa sovittavissa hallinto sekä päätöksenteko.	Hallitus on pakollinen toimielin sekä päätökset enemmistön mielipiteen mukaan. Yhtiökokous toimii ylimpänä päättävänä elimenä.
TALOUDEL- LINEN VAS- TUU	Yrittäjä vastaa koko henkilökohtaisella omaisuudellaan sopimuksista ja muista sitoumuksista.	Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat veloista, sopimuksista sekä muista sitoumuksista henkilökohtaisella omaisuudellaan.	Vastuunalaiset yhtiömiehet vastaavat henkilökohtaisella omaisuudellaan yrityksen sitoumuksista. Äänettömän yhtiömiehen vastuu kohdistuu ainoastaan sijoitettuun pääomaan.	Vastuu kohdistuu ainoastaan sijoitettuun pääomaan.
KIRJANPITO JA VEROTUS	Tiettyjen ehtojen täytyessä voi tehdä yhdenkertaista kirjanpitoa. Tulos verotetaan ansiotulona.	Kirjanpito tehdään kahdenkertaisena ja tulos jakautuu yhtiömiehille verotettavaksi tulo-osuuksina.	Kirjanpito tehdään kahdenkertaisena, tulos jaetaan yhtiömiehille verotettavaksi tulo-osuuksina.	Kirjanpito tehdään kahdenkertaisena sekä tilinpäätös on pakollinen. Tulos verotetaan yhteisöverona.

VOITONJAKO	Yksityinen elinkeinoharjoittaja voi nostaa yrityksen varoista palkkaa yksityisottoina.	Avoin yhtiö voi maksaa palkkaa, mutta yksityisotot ovat myös mahdollisia.	Kommandiittiyhtiö voi maksaa palkkaa, mutta yksityisotot ovat myös mahdollisia. Voitosta aina ensimmäisenä suoritetaan äänettömän yhtiömiehen osuus.	Osakeyhtiö voi maksaa omistajille palkkaa. Mikäli yrityksen tulos on voitollinen, voidaan myös jakaa osinkoa.
YRITYSMUODON EDUT	Helppoa sekä edullista perustaa. Verotus on selkeä ja kirjanpito on helposti tehtävissä.	Toiminta pohjautuu yhtiösopimukseen, joka on melko vapaasti tehtävissä. Palkan nosto on mahdollista.	Toiminta pohjautuu yhtiösopimukseen, joka on melko vapaasti tehtävissä. Äänettömällä yhtiömiehellä mahdollisuus olla vain rahallisesti mukana.	Taloudelliset riskit kohdistuvat vain sijoitettuun pääomaan. Verotus on edullisempaa, mikäli yritys tekee tulosta paljon. Verosuunnitteluun enemmän mahdollisuuksia.
YRITYSMUODON HAITAT	Taloudellisista riskeistä vastaaminen koko henkilökohtaisella omaisuudella. Mikäli tulos on suuri, yksityisliike voi olla verotuksellisesti huono valinta.	Taloudellisista riskeistä vastataan henkilökohtaisella omaisuudella. Toiminnan perusteena on yhtiömiesten välinen luottamus.	Taloudellisista riskeistä vastataan vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtaisella omaisuudella. Toiminnan perusteena on yhtiömiesten välinen luottamus.	Hallinnolliset asiat sekä kirjanpito on monimutkaisempia, kuin muissa yhtiömuodoissa. Kirjanpito usein joudutaan ulkoistamaan.
MILLAISEEN TILANTEeseen SOPII?	Pien- tai sivutoimiselle yrittäjälle silloin, kuin liikevaihto perustuu yrittäjän työpanokseen.	Mikäli yritystoiminta on kohtalaisen pientä ja yhtiömiesten välillä suuri luottamus.	Mikäli halutaan avoimen yhtiön kaltainen henkilöyhtiö, johon voidaan ottaa myös äänettömän yhtiömiestä.	Sopii yritykseen, joka vaatii suuren alkupääoman, perustajia on useita tai liiketoiminta on vahvasti kasvuhakuista.

Toisena tutkimuskysymyksenä oli tarkoitus selvittää, miten eri yhtiömuotoja verotetaan ja millaisia eroavaisuuksia niistä löytyy. Eri yhtiömuotojen verotusta ja niiden eroavaisuutta käsiteltiin esimerkkien avulla. Esimerkeistä kävi ilmi se, että verotuksen edullisuutta kannattaa katsoa tapauskohtaisesti, eikä ole mitään yhtä tiettyä yhtiömuotoa, jossa verotus olisi aina edullisin. Aineiston perusteella yhtiömuotojen verotuskäytännöt voidaan jakaa yksinkertaistaen kahteen erilaiseen käytäntöön riippuen siitä, kohdistuuko verotus omistajaan vai yritykseen. Osakeyhtiöt maksavat yhteisöveroa tuloksestaan määrätyn verokannan mukaan. Osakeyhtiössä siis yritys maksaa verot. Yksityisliikkeiden ja henkilöyhtiöiden tulot lisätään omistajien henkilökohtaisiin tuloihin ansio- tai pääomatuloina. Siten omistajat maksavat henkilökohtaisesti yritystensä verot, kuten he maksavat muistakin tuloistaan. Lisäksi verokannat eroavat yhtiömuotojen välillä. Osakeyhtiöt maksavat yhteisöveroa 20 %, toisin kuin yksityiset elinkeinonharjoittajat sekä henkilöyhtiöiden yhtiömiehet maksavat osittain veroa kiinteään pääomaverokannan mukaisesti ja ylittäväältä osalta progressiivisesti ansiotuloverona. Yksityisen elinkeinonharjoittajan veron määrään voidaan tehdä lisäksi yrittäjävähennys. Verojen kokonaismääriä on eri verotusmenettelyiden takia hankala verrata ilman laskelmia.

Kolmas ja viimeinen tutkimuskysymys oli yhtiömuodon valintaan vaikuttavien tekijöiden selvittäminen. Kerätyn lähdeaineiston perusteella yhtiömuodon valintaan vaikuttaa moni asia, joita ovat esimerkiksi: perustajien määrä, taloudellinen vastuu sekä liiketoiminnan tavoitteet ja tarkoitus. Aineiston perusteella saimme lisäksi selville sen, että pelkästään verotuksen edullisuuden perusteella ei kannata valita yhtiömuotoa.

Aineiston perusteella perustajien määrä on usein yksi ratkaisevana tekijänä yhtiömuotoa valitessa. Mikäli yrityksen perustajia on vain yksi, eikä liiketoiminnan kasvattamisen tavoitteet ole kovin suuria, voi tällöin tilanteeseen yksinkertainen ja sopiva vaihtoehto olla yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen. Mikäli perustajia on enemmän kuin yksi, elinkeinonharjoittajana toimiminen ei ole mahdollista. Yritykselle, jossa perustajia on useita, mahdollisia yhtiömuotoja ovat henkilöyhtiöt sekä osakeyhtiö.

Henkilöyhtiöiden ja osakeyhtiön välisessä vertailussa ratkaisevaksi näkökulmaksi voi muodostua myös omistajan henkilökohtainen taloudellinen vastuu. Taloudellinen vastuu näiden yhtiömuotojen välillä eroaa siten, että henkilöyhtiöissä omistaja on henkilökohtaisella omaisuudellaan vastuussa yrityksen velvoitteista. Osakeyhtiö taas on oma oikeushenkilönsä ja vastuu rajoittuu lähtökohtaisesti ainoastaan sijoitettuun pääomaan. Henkilöyhtiöiden yhtiömuodoksi valitsemista pohtiessa erityisen tärkeää on yhtiömiesten luottamus toisiinsa sekä yhtenevät mielipiteet. Nämä asiat ovat tärkeitä siksi, että henkilöyhtiöiden yhtiömiehillä voi olla valta tehdä yksin itsenäisiä päätöksiä ja vaikuttaa päätöksillä myös toisten yhtiömiesten vastuisiin, vaikka kielto-oikeudella tätä mahdollisuutta pyritään rajoittamaan.

Lisäksi yrityksen liiketoiminnan tavoitteet ja tarkoitus voivat vaikuttaa yhtiömuodon valintaan. Mikäli esimerkiksi yhtiön yksi perustaja olisi oikeushenkilö, liiketoiminnan tarkoituksena olisi tuottaa voittoa omistajilleen ja liiketoimintaan tarvittaisiin paljon pääomaa, tällöin ainoa vaihtoehto olisi osakeyhtiö.

Vaikka myös osakeyhtiö on mahdollista perustaa yksin, voi yksin pienimuotoista liiketoimintaa harjoittavan olla hyötyyn nähden vaivalloista perustaa henkilö- tai osakeyhtiö, mikäli toiminta on mahdollista hoitaa myös yksinkertaisemmin.

8.2 Tavoitteiden täytyminen

Opinnäytetyömme tavoitteena oli saada vastaukset tutkimuskysymyksiin hyödyntäen teoreettista viitekehystä. Tutkimuskysymykset olivat monipuolisia ja tarpeeksi laajoja, joten saimme riittävästi tietoa löytääksemme vastauksia tutkimuskysymyksiimme. Tutkimuskysymysten osalta siis tavoitteemme täytyivät hyvin. Tavoitteenamme oli myös kasvattaa omaa ammattitaitoamme opinnäytetyön teemojen osalta. Tässä onnistuimme myös mielestämme hyvin. Suunnitteluvaihe tuntui aluksi haastavalta, sillä opinnäytetyön sisältö ei ollut vielä täysin selkeä. Alun haasteista huolimatta saimme työn valmiiksi suunnitellun aikataulun mukaan. Mikäli jompikumpi meistä kirjoittaa myöhemmin tulevaisuudessa uutta opinnäytetyötä, on aloittaminen ja koko opinnäytetyöprosessi silloin helppoa, sillä kokemuksen myötä hahmottaa jo kokonaisuuden.

8.3 Aineiston eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyöhömmme liittyviä eettisiä kysymyksiä ovat mm. plagiointi ja tekijänoikeudet. Opinnäytetyössämme emme plagioineet muiden kirjoittamaa tekstiä. Tarkastimme työme säännöllisesti plagioinnin tunnistusohjelmassa, jotta pystyimme seuraamaan plagiointiprosentin kohtuullisuutta. Luotettavuuskysymykset huomioimme jo suunnitteluvaiheessa, koska siinä vaiheessa keräsimme suuren osan aineistosta, jonka jälkeen luotettavuutta ei voinut enää paljoa parantaa. Pyrimme lisäämään luotettavuutta kuvaamalla ja perustelemalla huolellisesti valinnat ja ratkaisut.

Lähdeaineistoa työhömmme oli runsaasti, mutta täytyi olla erityisen kriittinen tiedon luotettavuudesta sekä ajantasaisuudesta etenkin internetistä peräisin olevien lähteiden osalta. Lähdeaineistoa kerätessä kiinnitimme siis huomiota kirjoittajaan ja organisaatioon sekä lähteen ikään. Esimerkiksi verotuksen kohdalla useassa lähteessä oli vanhentunutta tietoa, johtuen verotuksen jatkuvista muutoksista. Ajantasaista ja monipuolista tietoa aiheista löytyi lähteistä kuitenkin riittävästi. Lähdeaineistot osoittautuivat hyväksi aineistonkeruun menetelmäksi työhömmme, sillä käyttämällä lähteinä mm. asiantuntija-artikkeleita, kirjallisuutta ja viranomaisohjeita, saimme koostettua selkeästi ilmaistua ja monipuolista asiantuntijatekstiä.

9 POHDINTA

Teimme opinnäytetyömme yhtiömuotojen valintaan vaikuttavista tekijöistä oman mielenkiintomme pohjalta. Työssämme käsiteltiin yhtiömuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä neljän yleisimmän yhtiömuodon kohdalla. Mikäli aihetta haluaisi lähteä tarkastelemaan tarkemmin, voisi tekijöitä analysoida esimerkiksi vain yhden yhtiömuodon osalta. Tällöin voisi syvemmin pohtia ja selvittää yhtiömuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä. Tällaisessa tutkimuksessa voitaisiin myös selvittää perusteellisemmin verotuksellinen osuus kaikkine poikkeuksineen sekä tulevaisuuden näkymän kannalta.

Opinnäytetyömme avulla syvensimme tietämystämme ja ymmärrystämme yhtiömuodoista, niiden verotuksesta sekä yhtiömuotojen valintaan vaikuttavista tekijöistä. Saimme paljon uusia näkökulmia edellä mainittuihin asioihin. Tulevaisuudessa mahdollisesti kirjanpitäjänä tai yrittäjänä toimiessa vastaan tulee varmasti opinnäytetyössämme käsiteltyjä teemoja pohdittavaksi, esimerkiksi yhtiömuotojen vertailuun ja verotukseen liittyviä asioita, joten opinnäytetyöstämme opitusta tiedosta on suuresti hyötyä myöhemmin työurillamme. Opinnäytetyömme avulla olemme kehittäneet paljon ammatitaitoamme kyseisissä asioissa. Ammattitaidon kehittymisen on huomannut selkeästi opinnäytetyön kirjoittamisessa, sillä alussa tärkeiden teemojen ja kokonaisuuden hahmottaminen oli hankalaa. Opinnäytetyön edetessä kirjoittaminen helpottui jatkuvasti, sillä ymmärrys aiheesta kasvoi ja kokonaisuus hahmottui. Tietämyksen ja ymmärryksen myötä olennaisten asioiden huomioiminen ja omin sanoin kirjoittaminen helpottui.

Olemme tyytyväisiä työhömmе ja mielestämme työmme onnistui hyvin. Onnistuimme käymään työmme teemoja läpi tarpeeksi perusteellisesti, takertumatta kuitenkaan liiallisiin yksityiskohtiin sekä täyttämään työllemme asettamamme tavoitteet. Hieman haasteita työssämme tuotti luotettavien ja monipuolisten lähteiden löytäminen. Pysyimme hyvin aikataulussa ja suunnitelmassa työn valmistuksen kanssa. Aikataulutuksessa oli hieman haasteita sen vuoksi, että täytyi löytää aika opinnäytetyön tekemiseen muiden opintojen ohella. Opimme, että aikataulutus on todella tärkeää tämänkaltaisissa prosesseissa, mikäli haluaa työn etenevän oikeassa aikataulussa ja valmistua haluttuna ajankohtana.

Opinnäytetyön kirjoittaminen vaati molemmilta koko opinnäyteprosessin ajan sinnikkyyttä ja kärsivällisyyttä, mutta oman osaamisen ja opinnäytetyön kehittymisen huomaaminen oli palkitsevaa. Mielenkiinto aihetta kohtaan sekä asiantuntijatekstin kirjoittamisessa kehittyminen motivoivat opinnäytetyöprosessin aikana. Parityöskentely oli hyvä valinta kohdallamme, sillä saimme toisiltamme tukea opinnäytetyön kirjoittamiseen koko opinnäytetyöprosessin ajan. Pystyimme hyödyntämään molempien näkökulmia asioihin ja keskustelemaan niistä, mikä auttoi kehittämään työtämme parempaan suuntaan. Toisen motivoiminen puolin ja toisin oli myös suuri kantava voima opinnäytetyöprosessin aikana.

LÄHTEET

- Alhola, Kari 2016a. Eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus osa 1. Verkkoartikkeli. <https://tilisanomat.fi/verotus/eri-yritysmuotojen-verotuksellisia-erityispiirteita> viitattu. Viitattu 3.11.2022
- Alhola, Kari 2016b. Eri yritysmuotojen verotuksellinen edullisuus osa 2. Verkkoartikkeli. <https://tilisanomat.fi/verotus/eri-yritysmuotojen-verotuksellinen-edullisuus-osa-2>. Viitattu 4.11.2022
- Bisnes.fi 2022a. Toiminimen perustaminen. Verkkoartikkeli. <https://bisnes.fi/toiminimen-perustaminen/>. Viitattu 10.11.2022
- Bisnes.fi 2022b. Toiminimen verotus. Verkkojulkaisu. <https://bisnes.fi/toiminimen-verotus/>. Viitattu 15.11.2022.
- Businesscredit 2019. Miten eri yritysmuodot eroavat toisistaan? Verkkojulkaisu. Päivitetty 19.6.2019. <https://www.businesscredit.fi/blog/miten-eri-yritysmuodot-eroavat-toisistaan>. Viitattu 21.9.2022.
- Hautamäki, Pirkko 2019. Turvaan harmaalta alueelta - mitä kannattaa tietää veronkierrosta? Accountor.com blogi. 8.11.2019. <https://www.accountor.com/fi/finland/blogi/turvaan-harmaalta-alueelta-mita-kannattaa-tietaa-veronkierrosta>. Viitattu 16.11.2022.
- Kassavirtanen 2022. Miksi ryhtyä yrittäjäksi? Kassavirtanen.fi blogi. <https://www.kassavirtanen.fi/blogi-6-syyta-ryhtya-yrittajaksi/>. Viitattu 9.11.2022.
- Lahti, Tuomas 2021. Osakeyhtiön verotus. Työn tulevaisuus.fi. Blogi. 18.3.2021. <https://tyontulevaisuus.fi/osakeyhtion-verotus/>. Viitattu 8.11.2022.
- Laki avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä 389/1988. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1988/19880389#L1P3c>. Viitattu 11.10.2022.
- Laki holhoustoimesta 442/1999. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990442>. Viitattu 11.11.2022
- Laki varojen arvostamisesta verotuksessa 1142/2005. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20051142>. Viitattu 4.11.2022.
- Laki24 julkaisuaika tuntematon. Osakeyhtiö: Osakkeenomistajan vastuu veloista. Verkkoartikkeli. <https://laki24.fi/yritysoikeus/osakeyhtio-osakkeenomistajanvastuu/>. Viitattu 16.11.2022
- Liinamaa, Tuomas 2017. Aloittava yrittäjä: Mikä yhtiömuoto sopii minulle? Legalwise.fi blogi. 28.6.2017. <https://www.legalwise.fi/2017/06/mika-yhtiomuoto-sopii-minulle/>. Viitattu 16.11.2022.
- Lindblad, Markku 2020. Yhtiömuodot ja niiden erot. Verkkojulkaisu. Lindblad.fi, Asianajotoimisto Lindblad. Päivitetty 23.7.2020. <https://lindblad.fi/yhtiomuodot-ja-niiden-erot/>. Viitattu 21.9.2022.
- Lindfelt, Villy 2022. Osakassopimus -syvasukellus osakkeenomistajien tärkeimpään sopimukseen. Verkkoartikkeli. <https://www.lakius.fi/kirjoituksia/osakassopimus-syvasukellus-osakkeenomistajien-tarkeimpaan-sopimukseen>. Viitattu 17.11.2022
- Nieminen, Karri 2021. Tilisanomat. Verkkojulkaisu. Arvopapereiden arvonalentuminen kirjanpidossa ja verotuksessa. <https://tilisanomat.fi/kirjanpito/arvopapereiden-arvonalentuminen-kirjanpidossa-ja-verotuksessa>. Viitattu 10.11.2022.
- Opuslex 2022. Osakeyhtiön varojenjaon rajoituksista. Verkkoartikkeli. <https://www.opuslex.fi/artikkelit/yritystoiminta/osakeyhtion-varojenjaon-rajoituksista>. Viitattu 15.11.2022

- Osakeyhtiölaki 624/2006. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060624>. Viitattu 4.11.2022.
- Patentti- ja rekisterihallitus 2022a. Euroopan talousalue. Verkkojulkaisu. Päivitetty 16.5.2022. https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/useinkysytyt/euroopan_talousalue_eta.html viitattu 10.11.2022
- Patentti- ja rekisterihallitus 2022b. Yksityisen elinkeinoharjoittajan perustamisilmoitus. Verkkojulkaisu. Päivitetty 19.5.2022. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>. Viitattu 14.11.2022
- Pernu, Antti 2021. Pienen osakeyhtiön verosuunnittelu. Oulun seudun Uusyrityskeskus.fi. <https://www.oulunseudunuusyrityskeskus.fi/vieraskyna/pienen-osakeyhtion-verosuunnittelu/>. Viitattu 3.11.2022.
- Scribbr 2016. Miten kirjallisuuskatsaus tehdään? Päivitetty 23.2.2017. Verkkoartikkeli. <https://www.scribbr.fi/opinnaytetyon-rakenne/kirjallisuuskatsaus-opinnaytetyo/>. Viitattu 17.11.2022
- Sirkiä, Johanna 2020. Yritystoiminnan tuloverotus 2: Yksityinen elinkeinoharjoittaja eli toiminimi. Relipe.fi blogi. 7.6.2020. <https://relope.fi/yritystoiminnan-tuloverotus-2-yksityinen-elinkeinoharjoittaja-eli-toiminimi/>. Viitattu 11.11.2022.
- Sirkiä, Johanna 2021. Yritystoiminnan tuloverotus 5: Avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Relipe.fi blogi. 21.11.2021. <https://relope.fi/yritystoiminnan-tuloverotus-5-avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/>. Viitattu 16.11.2022
- Suomen riskienhallintayhdistys 2022. Mistä riskienhallinnassa on kysymys. Verkkojulkaisu. <https://pk-rh.fi/riskienhallinta.html>. Viitattu 11.11.2022.
- Suomi.fi 2019. Avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiösopimus. Verkkojulkaisu. Päivitetty 20.8.2019. <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/avoin-yhtio-kommandiittiyhtio/avoimen-yhtion-ja-kommandiittiyhtion-yhtiosopimus>. Viitattu 17.11.2022
- Suomi.fi 2021. Kannattavuuden varmistaminen. Verkkojulkaisu. Päivitetty 15.6.2021. <https://www.suomi.fi/yritykselle/muutokset-ja-kriisitilanteet/taloudelliset-vaikeudet/opas/talousvaikeuksien-ennaltaehkaisy/kannattavuuden-varmistaminen>. Viitattu 15.11.2022.
- Suomi.fi 2022a. Osakeyhtiön perustaminen. Verkkojulkaisu. Päivitetty 27.6.2022. <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/osakeyhtio/osakeyhtion-perustaminen>. Viitattu 21.9.2022
- Suomi.fi 2022b. Toiminimen perustaminen. Verkkojulkaisu. Päivitetty 27.6.2022. <https://www.suomi.fi/yritykselle/yrityksen-perustaminen/yritysmuodot/opas/yksityinen-elinkeinoharjoittaja/toiminimen-perustaminen>. Viitattu 14.11.2022
- Talous ja nuoret TAT 2020. Mitä on yrittäjyys? Verkkoartikkeli. Päivitetty 25.11.2020. <https://tat.fi/mita-on-yrittajyys/>. Viitattu 20.9.2022
- Tomperi, Soile 2022a. Elinkeino toiminnan verotettavan tulon jakautumista yrittäjäpuolisoiden kesken. Valokuva. Kuvauspäivä tuntematon. Viitattu 30.9.2022
- Tomperi, Soile 2022b. Yritysverotus. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy. Viitattu 27.9.2022.

Tuloverolaki 1535/1992. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19921535#O3L2P38>. Viitattu 10.11.2022.

Uusyrityskeskus julkaisuaika tuntematon. Minustako yrittäjä? Verkkajulkaisu. <https://uusyrityskeskus.fi/minustako-yrittaja/>. Viitattu 15.11.2022.

Vasek 2014. Mitä lupia tarvitaan yritystoiminnan harjoittamiseen? Verkoartikkeli. <https://www.vasek.fi/vaasanseudun-kehitys-oy-vasek/viestinta/artikkeleita/mita-lupia-tarvitaan-yritystoiminnan-harjoittamiseen>. Viitattu 14.11.2022

Verohallinto 2016. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminnan nettovarallisuus tuloverotuksessa. Verkkajulkaisu. Päivitetty 1.3.2016. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48564/liikkeen_ja_ammattinharjoittajan_elinkei/#3.2-varojen-arvostaminen. Viitattu 15.11.2022.

Verohallinto 2017. Henkilöyhtiön ja yksityisliikkeen sukupolvenvaihdos verotuksessa. Verkkajulkaisu. Päivitetty 8.9.2017. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60521/henkiloyhtion-ja-yksityisliikkeen-sukupolvenvaihdos-verotuksessa/>. Viitattu 7.12.2022.

Verohallinto 2019. Henkilöyhtiön yhtiöosuuden luovutus tuloverotuksessa ja lahjaverotuksessa. Verkkajulkaisu. Päivitetty 18.4.2019. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47795/henkil%C3%B6yhti%C3%B6n-yhti%C3%B6osuuden-luovutus-tuloverotuksessa-ja-lahjaverotuksessa/>. Viitattu 15.11.2022

Verohallinto 2021a. Elinkeinotoiminnan tulos ja sen jakaminen ansiotuloksi ja pääomatuloksi-liikkeen- ja ammatinharjoittaja. Verkkajulkaisu. Päivitetty 1.1.2021. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/nettovarallisuus/>. Viitattu 8.11.2022

Verohallinto 2021b. Osakeyhtiön ja osuuskunnan tuloverotus. Verkkajulkaisu. Päivitetty 2.3.2021. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/osakeyhtio-ja-osuuskunta/tuloverotus/>. Viitattu 23.9.2022

Verohallinto 2021c. Uuden yrityksen perustaja -tee perustamisilmoitus. Verkkajulkaisu. Päivitetty 31.8.2022. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/perustamisilmoitus/>. Viitattu 14.11.2022

Verohallinto 2022a. Ennakonpidätys osingosta ja Verohallinnolle annettavat ilmoitukset. Verkkajulkaisu. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48467/ennakonpid%C3%A4tys-osingosta-ja-verohallinnolle-annettavat-ilmoitukset5/> Viitattu 8.11.2022

Verohallinto 2022b. Osingot listaamattomasta yhtiöstä. Verkkajulkaisu. Päivitetty 1.1.2022. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/omaisuus/sijoitukset/osingot/osingot-listaamattomasta-yhtiosta/>. Viitattu 4.11.2022

Verohallinto 2022c. Osinkotulojen verotus. Verkkajulkaisu. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/47901/osinkotulojen-verotus4/>. Viitattu 8.11.2022.

Verohallinto 2022d. Tappiot-liikkeen- tai ammatinharjoittaja. Verkkajulkaisu. Päivitetty 13.1.2022. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/liikkeen-tai-ammattinharjoittaja/tappiot/>. Viitattu 10.11.2022

Verohallinto 2022e. Tuloverotus-avoin yhtiö ja kommandiittiyhtiö. Verkkojulkaisu. päivitetty 5.1.2022. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/avoin-yhtio-ja-kommandiittiyhtio/tuloverotus/>. Viitattu 10.11.2022

Verohallinto 2022f. Vapaan oman pääoman rahaston varojenjako verotuksessa. Verkkojulkaisu. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/60520/vapaan-oman-p%c3%a4%c3%a4oman-rahaston-varojenjako-verotuksessa4/>. Viitattu 15.11.2022.

Visma 2022. Verosuunnittelu kannattaa – 4 vinkkiä yrittäjälle verojen minimoimiseen. Visma.fi blogi. 7.11.2022. <https://www.visma.fi/blog/verosuunnittelu-kannattaa-vinkit/>. Viitattu 3.11.2022.

Yrittäjät julkaisuaika tuntematon. Avoin yhtiö. Verkkojulkaisu. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrityksiksi-ryhtyminen/yritysmuodot/avoin-yhtio/>. Viitattu 21.9.2022

Yrittäjät julkaisuaika tuntematon. Osakeyhtiö. Verkkojulkaisu. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrityksiksi-ryhtyminen/yritysmuodot/osakeyhtio/>. Viitattu 4.11.2022.

Yrittäjät julkaisuaika tuntematon. Toiminimi. Verkkojulkaisu. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrityksiksi-ryhtyminen/yritysmuodot/toiminimi/>. Viitattu 7.11.2022.

Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon. Avoimen yhtiön perustaminen. Verkkojulkaisu. <https://yrityksen-perustaminen.net/avoin-yhtio/>. Viitattu 16.11.2022.

Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon. Kommandiittiyhtiön perustaminen. Verkkojulkaisu. <https://yrityksen-perustaminen.net/kommandiittiyhtio/#kuka>. Viitattu 11.11.2022

Yrityksen perustaminen.net julkaisuaika tuntematon. Osakeyhtiön perustaminen. Verkkojulkaisu. <https://yrityksen-perustaminen.net/osakeyhtion-perustaminen/>. Viitattu 15.11.2022

Yrityksen-perustaminen.net julkaisuaika tuntematon. Yritysmuodot. Verkkojulkaisu. <https://yrityksen-perustaminen.net/yritysmuodot/>. Viitattu 27.9.2022.

Yrityskauppias julkaisuaika tuntematon. Yritysmuodot ja yhtiömuodot. Verkkojulkaisu. <http://www.yrityskauppias.fi/yritysmuodot/>. Viitattu 15.11.2022

Yritä.fi 2022. Yritysmuodot. Verkkojulkaisu. <https://yrita.fi/yritysmuodot>. Viitattu 15.11.2022.

Zoner julkaisuaika tuntematon. Yrittäjyys-miten päästä alkuun. Verkkojulkaisu. <https://www.zoner.fi/yrityksiksi-ryhtyminen/>. Viitattu 21.9.2022.